

สถานการณ์การพนันชนไก่ จังหวัดสุพรรณบุรี

ทองใบ สิงสีทา

บทนำ

สุพรรณบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งตั้งอยู่ในเขตภาคกลางทางทิศตะวันตกของประเทศ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ 110 ตำบลและ 1,008 หมู่บ้าน มีประชากร 309,347 คนรวมทั้งสิ้น 836,800 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาข้าว ทำไร่อ้อย และพืชเศรษฐกิจอื่น จากข้อมูลของสำนักงานสถิติจังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2566 ระบุว่า มีเกษตรกรในจังหวัดสุพรรณบุรีเลี้ยงไก่พื้นเมือง จำนวนประมาณ 15,200,000 ตัว (สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี, 2566-2570) ไก่พื้นเมืองเป็นสัตว์เลี้ยงได้ทุนบ้านที่สร้างรายได้และเป็นอาหารโปรตีนแก่ครอบครัวได้ดี และเป็นต้นทุนอย่างหนึ่งของการพัฒนาเป็นไก่ชน ทำให้จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นถิ่นหนึ่งที่มีไก่ชนเก่งที่หลากหลาย

การนำไก่พันธุ์พื้นเมืองมาผสมกับไก่สายพันธุ์อื่นๆ จนเกิดเป็นไก่ชนเก่ง มีพัฒนาการเริ่มจากคนเลี้ยงไก่พื้นเมือง คัดสรรไก่รุ่นเพศผู้ที่มีลักษณะดีหรือมี “แวว” แล้วนำมาพัฒนาทักษะการชนให้ไก่มีประสบการณ์การต่อสู้กับไก่ตัวอื่น แม้จะเป็นการเลี้ยงแบบหลังบ้านแต่ก็มีการนำเทคนิคการดูแลไก่ชนแบบใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้มากขึ้น มีการฝึกซ้อม ให้อาหารเสริมเพื่อให้ได้ไก่ชนที่แข็งแรง อดทน มีทักษะการต่อสู้ที่เก่ง นำไก่ออกไปจับคู่ชนกับไก่ชนของเพื่อนบ้านหรือคนอื่นที่เรียกว่าการ “ซ้อมปล้ำ” ต่อมาจึงเกิดบ่อนชนไก่ที่เรียกว่า “บ่อนป่า” ขึ้น มีสังเวียนให้ไก่ชนกัน กำหนดนัดวันชนไก่ ต่อมามีการซ้อมปล้ำไก่เป็นจริงเป็นจังมากขึ้น และเกิดการพนันเอาแพ้ชนะเพื่อสร้างความตื่นเต้นเร้าใจ เมื่อชนะหลายครั้งจนเป็นที่มั่นใจ เจ้าของไก่ก็จะนำไก่เข้าไปเปรียบชนในบ่อนชนไก่ที่ใหญ่ขึ้นหรือเป็นบ่อนธุรกิจที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย มีการวางเงินเดิมพันเพื่อให้ได้เงินเดิมพันของคู่ตรงข้าม ไก่ชนตัวหนึ่งมีอายุการชนประมาณ 2-3 ปี แต่ละปีชนได้ประมาณ 2-3 ครั้ง ขึ้นอยู่กับอาการบาดเจ็บที่เกิดจากการต่อสู้ที่ผ่านมา หลังจากนั้นก็จะปลดระวาง ไก่ที่มีประวัติการชนชนะหลายครั้งจะกลายเป็นไก่เก่ง ที่มีราคาแพงมาก เมื่อปลดระวางนำมาเป็นพ่อพันธุ์เพาะลูกไก่ขาย สร้างรายได้ให้กับเจ้าของหรือซุ่มเลี้ยงไก่ชนที่ประมูลซื้อไปเลี้ยงเป็นพ่อพันธุ์

แต่เดิมการชนไก่เป็นการละเล่นพื้นบ้านมีวัฒนธรรมและตำนานที่เกี่ยวข้อง นิยมเล่นหลังฤดูการเก็บเกี่ยวพืชผลทางการเกษตรหรือในเทศกาลสำคัญ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ ความเป็นเพื่อน มีคุณค่าและเกิดความสนุกสนาน เป็นสื่อสังคมที่มีผลต่อการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน สร้างความรักความสามัคคี การ

มีทัศนคติที่ดีต่อกัน และเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตซึ่งแสดงออกถึงความเป็นชุมชน ในฤดูฝนเป็นฤดูกาลทำการเกษตรและสอดคล้องกับเป็นช่วงเวลาที่ไถ่ลัดเปลี่ยนขน สุขภาพของไก่อ่อนแอ ไม่สามารถนำออกชนได้ เป็นช่วงเวลาที่พักการละเล่น ประชาชนก็ถึงเวลาประกอบอาชีพของตนได้อย่างเต็มที่ ส่วนบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า จัดขึ้นเพื่อซ่อมปล้ำไก่ชนให้เกิดการพัฒนาทักษะการต่อสู้ จิตดี หลบหลีกเพื่อเป็นไก่ชนเก่ง มีการเดิมพันเล็กน้อยเพื่อความท้าทายและสนุกสนาน คลายความเครียด ก่อนนำไปชนในบ่อนชนไก่ที่ใหญ่ขึ้น เช่น “บ่อนธุรกิจ” ในบ่อนป่ามีนักพนันชนไก่ที่เป็นนักพนันมือสมัครเล่นและนักพนันชนไก่มืออาชีพเข้ามาเกี่ยวข้อง ส่วนการชนไก่ในแบบบ่อนธุรกิจได้พัฒนามาเป็นเกมการต่อสู้ที่เน้นการพนันต่อรองของนักพนันชนไก่ คนเลี้ยงไก่ชนก็ต้องพัฒนามากขึ้นเพื่อยกระดับไก่ชนให้เก่งมากขึ้น ความหมายของการชนไก่จึงได้เปลี่ยนไป รูปแบบการพนันที่เคยเป็นการละเล่นเพื่อความสนุกสนานและสร้างความตื่นเต้นได้เปลี่ยนไป เน้นการพนันเพื่อเอาเงินของฝ่ายตรงข้าม

การเลี้ยงไก่ชนแต่เดิมเป็นการเลี้ยงแบบหลังบ้าน เลี้ยงใต้ถุนบ้าน ต่อมาพัฒนาเป็นเลี้ยงไก่ชนแบบระบบฟาร์มและซุ้มไก่ชน ในช่วงที่ผ่านมามีซุ้มเลี้ยงไก่ชนดังประมาณ 15 แห่ง มีบ่อนชนไก่ 2 แบบ คือ บ่อนชนไก่แบบบ่อนป่าตั้งกระจายอยู่ในตำบลต่าง ๆ แต่แต่ละครั้งที่เปิดบ่อนมีการชนไก่ไม่มากนักประมาณ 5 - 8 คู่ มีนักพนันชนไก่เข้ามาเล่นพนันตั้งแต่สิบคนขึ้นไปจนถึงร้อยกว่าคน เงินเดิมพันไม่สูงมาก ส่วนใหญ่หลักพัน บ่อนชนไก่อีกประเภทหนึ่งคือ บ่อนชนไก่ที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายหรือบ่อนธุรกิจ ขึ้นทะเบียนจัดตั้งบ่อนชนไก่ทั้งหมด 11 แห่ง เปิดทำการต่อเนื่อง 7 แห่ง แต่แต่ละครั้งที่เปิดบ่อนมีการชนไก่ประมาณ 10 คู่ขึ้นไป ไก่ที่นำมาชนส่วนใหญ่เป็นไก่ที่ชนะมาจากบ่อนป่า นักพนันที่เข้ามาเล่นพนันมีตั้งแต่ร้อยกว่าคนจนถึงหลายร้อยคน เดิมพันเริ่มต้นตั้งแต่หลักหมื่นจนถึงหลักแสน บ่อนชนไก่ทั้ง 2 รูปแบบมีการเล่นพนันทั้งการวางเงินเดิมพัน และการพนันระหว่างที่ไก่ชนกันหรือเรียกว่า “เล่นนอก” การพนันช่วงที่ไก่ชนกันหรือเล่นนอกมีวงเงินพนันมากกว่าเงินเดิมพัน ประมาณการวงเงินพนันชนไก่จังหวัดสุพรรณบุรี มียอดสูงถึง 1,154.856 ล้านบาทต่อปี เขียนพนันหลายคนให้ข้อมูลว่า จำนวนเงินเล่นนอกมีวงเงินได้เสียเงินพนันจริง ๆ ประมาณร้อยละ 40 ของวงเงินที่เล่นพนัน ถ้ารวมเงินพนันของฝ่ายที่ไก่ชนแพ้ คือ ครึ่งหนึ่งของวงเงินเดิมพัน ดังนั้นบ่อนชนไก่ที่เกิดขึ้นในจังหวัดสุพรรณบุรีทั้งบ่อนป่าและบ่อนธุรกิจได้ก่อให้เกิดเงินสะพัด สร้างเศรษฐกิจในจังหวัดและจังหวัดข้างเคียงได้ปีละหลายร้อยล้านบาท

จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 เริ่มขึ้นกลางเดือนมีนาคม 2563 และเกิดการระบอบอย่างกว้างขวาง เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญทำให้ธุรกิจไก่ชนหยุดชะงักการขยายตัวและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน การแพร่ระบาดของโควิด 2019 นอกจากจะระบอบในพื้นที่ต่าง ๆ

ทั่วไป ยังเกิดการระบาดเป็นจุด ๆ แล้วแพร่กระจายออกไปอย่างรวดเร็วหรือเรียกว่า cluster เป็นระลอกๆ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยรวม กิจกรรมการพนันชนไก่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง บ่อนชนไก่ทุกประเภทถูกสั่งปิดเนื่องจากเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรค กระทรวงมหาดไทยจึงมีหนังสือสั่งการให้ “งดการอนุมัติอนุญาตให้มีการเล่นการพนันทุกประเภท” และกำชับให้เจ้าพนักงานกวาดขันตรวจตราไม่ให้มีการพนันสัตว์ต่อสู้หรือแข่งขันโดยเด็ดขาด ตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2563 จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

คำสั่งไม่ให้เปิดบ่อนชนไก่ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ทำให้บ่อนชนไก่ทั้งขึ้นทะเบียนตามกฎหมายและบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่าในจังหวัดต่าง ๆ หยุดดำเนินการ ระยะเวลา ๑ มีบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่าลักลอบเปิดให้มีการชนไก่บ้างโดยเจ้าของบ่อนยินยอมจ่ายค่าส่วยเป็นเงินจำนวนที่สูงมากแก่เจ้าหน้าที่รัฐ แต่ในที่สุดก็อยู่ไม่ได้ ต้องหยุดกิจการและมีนักพนันชนไก่บางคนเดินทางไปเล่นพนันชนไก่ในบ่อนธุรกิจบางแห่งที่เปิดให้มีการชนไก่ได้แถบชานเมืองกรุงเทพฯ และต้องจ่ายค่าเข้าบ่อนสูงถึง 1,000 บาทต่อคน (สนทนากลุ่มย่อยนักพนันชนไก่, 19 กันยายน 2567)

ส่วนการเลี้ยงไก่ชน ทั้งการเลี้ยงแบบหลังบ้าน ชุมเลี้ยงไก่ชนหรือการเลี้ยงแบบระบบฟาร์มยังคงดำเนินต่อไป มีผลกระทบด้านรายได้ลดลงบ้างจากการขายไก่ชนและอุปกรณ์ต่าง ๆ เนื่องจากไม่มีบ่อนชนไก่เปิดกิจการ ทำให้ไม่มีลูกค้า รวมไปถึงธุรกิจอื่นเกี่ยวกับไก่ชนก็มีรายได้ลดลง เช่น ธุรกิจยาต่าง ๆ ของไก่ชน อุปกรณ์ไก่ชน ฯลฯ วิเศษ สุจินพรัหม (2565) ได้สรุปผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เกิดขึ้นกับธุรกิจชนไก่ไว้ 3 ด้านหลักๆ ดังนี้

- ผลกระทบกับห่วงโซ่เศรษฐกิจ ทำให้เงินที่หมุนเวียนในบ่อนชนไก่ระดับต่างๆ หยุดชะงักไม่หมุนเวียน เนื่องจากการพนันชนไก่เป็นรูปแบบหนึ่งของเศรษฐกิจนอกระบบที่มีส่วนสร้างรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

- ส่งผลกระทบทางสังคมต่อกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการชนไก่ต่างๆ ทำให้ขาดการติดต่อกัน
- เกิดความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชุมชน เนื่องจากคนที่เป็นเจ้าของบ่อนชนไก่หรือนักพนันชนไก่ ส่วนใหญ่เป็นนักการเมืองในท้องถิ่น ผลประโยชน์และรายได้ที่เคยได้รับจากบ่อนชนไก่หายไป ทำให้ต้องหารายได้จากช่องทางอื่นทดแทน อาจนำไปสู่การขัดผลประโยชน์ระหว่างกัน

หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เริ่มคลี่คลายในระดับที่รัฐสามารถควบคุมสถานการณ์แพร่ระบาดได้ กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือสั่ง “การอนุมัติอนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนัน” ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2565 และมีหนังสือแจ้งชักซ้อมแนวทางการอนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนันประเภท

ให้สัตว์ต่อสู้กันหรือแข่งขันสัตว์ ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2566 ในด้าน “การจัดให้มีการเล่นการพนันชนไก่ และกัดปลา” ได้ โดยมีใจความระบุว่า

... การอนุญาตจัดให้มีสถานที่เล่นการพนันชนไก่และกัดปลา (เปิดบ่อน) ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพนันชนไก่และกัดปลา พ.ศ. 2552 ... สถานที่เล่นต้องมิดชิด ไม่เปิดเผย อย่าให้บุคคลภายนอกหรือเยาวชนแลเห็น ห้ามมิให้อนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนันซึ่งเป็นการทรมานสัตว์ เช่น เอามีดหรือหนามผูก วางยาเบื่อยาเมาให้สัตว์ชนหรือต่อสู้กัน ... หรือการเล่นอื่นๆ ซึ่งเป็นการทรมานสัตว์อันมีลักษณะคล้ายกัน โดยเฉพาะการจัดให้มีการเล่นการพนันชนไก่ โดยไก่ที่ชนมีการเสริมแต่งเดือยหรือดำเนินการอื่นใดซึ่งมิได้เป็นไปตามธรรมชาติของไก่ ให้อนุญาตเฉพาะวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 วัน เดือนหนึ่งห้ามเกิน 3 วัน และจะต้องไม่ตรงกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา”

หนังสือคำสั่งดังกล่าว ได้ทำให้สถานการณ์ชนไก่คึกคักขึ้นอีกครั้ง บ่อนชนไก่เริ่มเปิดทำการ แต่คนเข้าบ่อนยังต้องผ่านกระบวนการตรวจคัดกรองเชื้อไวรัสโคโรนาเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดซ้ำ ธุรกิจไก่ชน บ่อนชนไก่เริ่มทยอยขออนุญาตเปิดดำเนินการและขยายวงมากขึ้น ซึ่งบ่อนชนไก่แต่ละประเภทได้เปิดดำเนินการบนหลักการ กระบวนการ และวิธีการต่างๆ เหมือนกับที่ได้ดำเนินการช่วงก่อนการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาทุกประการ เช่น บ่อนธุรกิจถูกต้องตามกฎหมาย เก็บค่าเข้าบ่อน ค่าน้ำ ค่าสังเวียนชนไก่ ฯลฯ และมีบางกิจกรรมได้พัฒนาระดับขึ้น เช่น การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามาช่วยในบ่อนชนไก่ การติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดต่าง ๆ การติดต่อสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ เป็นต้น ส่วนบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า เจ้าของบ่อนชนไก่เก็บค่าเข้าบ่อนเป็นค่าเก้าอี้เป็นค่าเข้าบ่อน ค่าสังเวียนชนไก่ และจ่าย “ส่วย” ให้กับเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องเช่นเดิมแต่เพิ่มมากขึ้น ในระยะแรก ๆ เจ้าของบ่อนชนไก่หลายแห่งได้นำเทคนิควิธีการจูงใจต่าง ๆ มาช่วยกระตุ้นเพื่อสร้างแรงจูงใจให้มีคนเข้าบ่อนชนไก่

ข้อมูลจำนวนของสนามชนไก่จากกลุ่มงานพนัน สำนักการสอบสวนและนิติการ กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำรายงานสรุปข้อมูลการอนุญาตการพนันและค่าของเก้าอี้และได้รวมจำนวนใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เล่นการพนันชนไก่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2567 พบว่า มีบ่อนชนไก่ขออนุญาตเปิดดำเนินการขึ้นทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 993 แห่ง โดยมีบ่อนชนไก่ขออนุญาตตั้งขึ้นในจังหวัดที่มีจำนวนบ่อนชนไก่น้อยที่สุดจำนวน 1 แห่ง คือ จังหวัดยะลา จังหวัดที่ขออนุญาตตั้งบ่อนชนไก่

จำนวนมากที่สุด จำนวน 45 แห่ง มี 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชและสงขลา ส่วนภาคที่มีการจัดตั้งบ่อนชนไก่มากที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20 จังหวัด มีจำนวนบ่อนชนไก่ทั้งสิ้น 373 แห่งเฉลี่ยจังหวัดละ 18 แห่ง ภาคกลาง ตะวันตกและตะวันออก 26 จังหวัด มีบ่อนชนไก่น้อยที่สุดรวมทั้งสิ้น 201 แห่ง เฉลี่ยจังหวัดละ 7 แห่ง และมี 3 จังหวัดที่ไม่ได้ขอใบอนุญาตตั้งบ่อนชนไก่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรสงคราม ส่วนในจังหวัดสุพรรณบุรีมีบ่อนชนไก่ทั้งหมด 14 แห่ง รายละเอียดดังแผนภาพ

การศึกษาสถานการณ์การพ่นขนไก่ จังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งนี้ มุ่งเน้นศึกษาความเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการที่เกิดขึ้น ครอบคลุมประเด็นการเพาะเลี้ยงไก่ชน การพ่นขนไก่ ธุรกิจการพ่นขนไก่ ทั้งใน บ่อนชนไก่แบบป่าและบ่อนชนไก่แบบบ่อนธุรกิจตามกฎหมาย การประมาณการวงเงินพ่น ความสูญเสีย และประมวลข้อคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการกำกับดูแลการพ่นขนไก่ถูก กฎหมายอย่างเหมาะสม เริ่มต้นเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงกลางปี 2567 ซึ่งนับระยะเวลาห่างจากการศึกษา ในระยะแรกที่ได้ศึกษาวิจัยไว้เมื่อปี 2555 รวม 12 ปี กระบวนการศึกษาเริ่มด้วยการศึกษาเอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เอกสารวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับไก่ชน การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เจ้าของบ่อนชนไก่ เจ้าของซุ้มไก่ชน นักพ่นขนไก่ และการสนทนากลุ่มย่อยกับนักพ่นขนไก่ (focus group) เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2567 ซึ่งมีนักพ่นขนไก่เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย จำนวน 7 คน จาก 4 อำเภอในจังหวัดสุพรรณบุรี และการสังเกตการณ์ในบ่อนชนไก่ 2 ครั้ง ครั้งแรกวันที่ 30 มิถุนายน 2567 ลง พื้นที่สังเกตการณ์บ่อนชนไก่แบบบ่อนธุรกิจขนาดเล็กในพื้นที่อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี และครั้งที่ สองวันที่ 21 ตุลาคม 2567 ลงพื้นที่สังเกตการณ์บ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า ในพื้นที่อำเภอศรีประจันต์

1. วิถีไก่ชน

1.1 สายพันธุ์ไก่ชน

เมื่อ 10 กว่าปีก่อนที่จะมีการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัดสุพรรณบุรี มีสายพันธุ์ไก่ชนที่คนเลี้ยงไก่นิยมเพาะเลี้ยง 4 สายพันธุ์หลัก ได้แก่

1) ไก่ชนสายพันธุ์ไทย เป็นไก่ชนที่จัดอยู่ในระดับกลาง มีสีสันสวยงาม ชั้นเชิงในการชนอยู่ ระดับกลาง นักเล่นไก่ชนจึงนำไก่ชนสายพันธุ์ไทยมาเป็นสายพันธุ์หลักไปผสมกับไก่สายพันธุ์อื่นเพื่อเพิ่มม เด่นด้านเชิงชน เป็นไก่สายพันธุ์ที่รับสายเลือดไก่สายพันธุ์อื่นได้ดี เช่น ไก่ชนพันธุ์ตราดจะมีเอกลักษณ์ไม่ ค่อยตีตัวแต่จะตีคู่ต่อสู้ให้หมดแรง โดยเอาคอบทับคอไก่ชนที่เป็นคู่ต่อสู้ทำให้คู่ต่อสู้เสียหลักแล้วจึงตีจนคู่ ต่อสู้ล้มลงและแพ้ไปในที่สุด ข้อจำกัดของสายไก่พันธุ์ไทย คือ ตัวใหญ่ เหมาะสำหรับเลี้ยงเป็นไก่ประกวด ความสวยงามมากกว่าเป็นไก่ชน

2) ไก่ชนสายพันธุ์ชองอน เป็นไก่ชนสายพันธุ์จากต่างประเทศ มีความอดทนและเชิงชนดี ถ้าจิกคู่ ต่อสู้ได้เหมาะสมสามารถตี “น็อค” คู่ต่อสู้ได้เลย ไก่ชนสายพันธุ์นี้ตีคู่ต่อสู้จนห่อเหี่ยวแล้วก็ “น็อค” ยิ่งใช้เวลา ในการชนนานยิ่งดี มีความอดทน แต่เอกลักษณ์สำคัญที่เป็นข้อเสีย คือ ช้ำ

3) ไก่ชนสายพันธุ์พม่า เป็นไก่ที่มีรูปร่างขนาดเล็ก มีลีลาการชนเจ้าเล่ห์ วิ่งล่อชน เป็นไก่ชนที่มีลักษณะเด่นด้านการสาดแข้งเปล่า คือ จิกตีไม่หวังผลแต่ตีเพื่อป้องกันตนเอง มีความอดทน บางตัวถูกคู่ต่อสู้กด"ลื้อค" ตีจนล้มลุกคลุกคลานก็ทนได้ แต่พอคู่ต่อสู้เหนื่อยก็ลุกขึ้นมาตี จนคู่ต่อสู้พ่ายแพ้ ดังนั้นไก่ชนสายพันธุ์นี้ จึงเป็นไก่ชนที่มีลีลาการชนที่นักเล่นไก่ชนนิยม ตีแผลได้ดี ตรงจุดสำคัญ แข็งคม ตีได้แผลเลือด แต่มีจุดอ่อนที่กระดูกบาง ถูกตีตัวมากจะทนไม่ได้ ถ้านำไปผสมกับไก่สายพันธุ์ไซ่ง่อนจะได้ไก่เก่ง

4) ไก่ชนสายพันธุ์ปาก๋อย เป็นไก่เชิงชนดุขัน มีถิ่นกำเนิดจากบ้านเหล่าปาก๋อย จังหวัดลำพูน เป็นไก่มุขแล้วจิกตีตัว ตีอก เป็นสายพันธุ์ไก่ชนที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อแก้ความเจ้าเล่ห์และลีลาของไก่ชนสายพันธุ์พม่า มีหลายเชิงชน เป็นที่นิยมของนักเล่นพนันชนไก่ เช่น ไก่ปาก๋อยเชิงบน เป็นไก่ที่ดันตีกระแทก ทาบหลังคว่ำหัวตี ไก่เหล่าปาก๋อยเชิงล่าง เป็นไก่มุขเข้าห้อง เข้าปีกแล้วจิกตี เน้นแผลที่เป็นเป้าใหญ่ คือ ตัว หลังและอก เป็นไก่ตีคลุกวงใน ตีตัว ตีเข้า มีความไวสูง มีสีสันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวชัดเจน

ไก่ชน นอกจากจะเก่งจากการฝึกซ้อมและพรสวรรค์เฉพาะตัวแล้ว ยังมีปัจจัยเรื่องสายพันธุ์มาหนุนเสริม โดยคนเลี้ยงจะพิจารณาถึงจุดเด่นและเชิงการชนของไก่แต่ละสายพันธุ์แล้วนำมาผสมพันธุ์กับสายพันธุ์อื่นที่มีลักษณะเด่นแตกต่างออกไป เช่น เมื่อ 10 กว่าปีก่อน ไก่ชนสายพันธุ์ปาก๋อยเป็นที่นิยมของคนเลี้ยงไก่ในจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นอย่างมาก ต่อมาพบว่าไก่ชนสายพันธุ์พม่ามีเชิงชนดีกว่า เห็นอกว่าคนเลี้ยงไก่จึงหันมานิยมเลี้ยงไก่ชนสายพันธุ์พม่า ด้วยลักษณะเด่นของไก่ชนสายพันธุ์ต่าง ๆ ดังกล่าวจึงทำให้คนเลี้ยงไก่นำพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ไก่มาผสมข้ามสายพันธุ์กัน จนเกิดเป็นไก่ชนเก่งขึ้นอย่างหลากหลาย ทำให้มีการสืบเสาะซื้อขายและลงทุนในด้านต่าง ๆ เพื่อเลี้ยงดูไก่สายพันธุ์ดี ๆ เพื่อเข้าชน เล่ากันว่า ไก่ชนตัวหนึ่งกว่าจะกลายเป็นไก่ชนเก่งได้ ต้องใช้เงินลงทุนในการเสาะหาหรือเลี้ยงดูไม่น้อยกว่า 5,000 บาท

อายุการชนของไก่ตัวหนึ่งประมาณ 2-3 ปี บางตัวสามารถชนได้ 2-3 ครั้งใน 1 ปีขึ้นอยู่กับอาการบาดเจ็บที่เกิดจากการชนแต่ละครั้ง หลังจากนั้นก็จะปลดระวาง นำไปเป็นพ่อพันธุ์เพื่อพัฒนาสายพันธุ์ต่อไป เจ้าของซุ้มไก่ชนและเป็นนักพนันชนไก่ด้วยคนหนึ่ง เล่าให้ฟังว่า คนเลี้ยงไก่ชนต้องสังเกตความพร้อมของไก่ชนก่อนจะนำออกไปชน เช่น สังเกตลักษณะการขยับถ่ายของไก่ ถ้าไก่ขยับถ่ายเป็นก้อน เป็นเม็ด แสดงว่ามีความสมบูรณ์พร้อม แต่ถ้าขยับถ่ายเรียกราด เหลว อาจเกิดจากอาการท้องร่วง หรือระบบขยับถ่ายไม่ดี แสดงว่าไก่อังไม่พร้อม ดังนั้นในช่วงที่เตรียมไก่เพื่อเข้าชนในบ่อนชนไก่ "มีอน้ำ" ต้องดูไก่ชนอย่างใกล้ชิด และห้ามไม่ให้ไก่อายุเกี่ยวกับแม่ไก่หรือไก่เพศเมียเพื่อรักษาความคึกคักสะสมพลังไว้ (ทองใบ สิงสีทา, 2555)

1.2 การเลี้ยงไก่ชน

การเลี้ยงไก่ชนในจังหวัดสุพรรณบุรี มีพัฒนาการจากการเลี้ยงไก่พื้นบ้านแบบเลี้ยงปล่อยได้ถนุ บ้าน เมื่อแม่ไก่ฟักไข่เป็นลูกไก่ แม่ไก่ดูแลลูกไก่เองคนเลี้ยงไม่ต้องดูแลมาก นอกจากการให้น้ำ ให้อาหาร เป็นครั้งคราวแล้วปล่อยให้แม่ไก่พาลูกไก่ออกหาอาหารตามธรรมชาติ เวลายืนแม่ไก่ก็พาลูกไก่เข้าที่นอน คนเลี้ยงเพียงดูแลเรื่องโรงเรือน การป้องกันยุงหรือสัตว์ที่เป็นศัตรูของไก่ ดังนั้นจึงต้องมีเล้าไก่ที่มีมิดชิด เพื่อ ป้องกันสัตว์รบกวน เมื่อลูกไก่มีอายุ 7-9 เดือน คนเลี้ยงจะคัดไก่เพศผู้ที่มีลักษณะดีมีความสมบูรณ์ทั้งน้ำหนัก ส่วนสูง สีขน สุขภาพแข็งแรง แยกขังสุ่ม ส่วนตัวอื่นรวมทั้งไก่เพศเมียที่ลักษณะไม่ดีก็คัดขังเป็นกิโลกรัมขาย เป็นไก่เนื้อสร้างรายได้ให้ครอบครัวหรือเป็นอาหารในครัวเรือน ส่วนไก่เพศเมียที่มีลักษณะดีก็คัดแยกไว้ เช่นกันเพื่อเป็นแม่พันธุ์ ไก่รุ่นเพศผู้ที่คัดแยกขังสุ่มไว้จะถูกเลี้ยงดูให้เป็นไก่ชนตามวิธีการหรือเคล็ดลับของแต่ละคน ดังนั้น คนทั่วไปสามารถเลี้ยงไก่ชนได้ เนื่องจากต้นทุนไม่สูงและเป็นช่องทางหนึ่งในการสร้าง รายได้ให้กับครอบครัว ยิ่งถ้าเป็นไก่สายพันธุ์ดีหรือเป็นไก่ที่มีพ่อพันธุ์เป็นไก่ชนสายพันธุ์ดี ยิ่งจะทำให้ขาย ได้ราคาสูงมากขึ้น ไก่ชนคอกหนึ่งไม่ได้เก่งทุกตัว ตัวที่ไม่เก่งก็สามารถขังขายเป็นกิโลได้ (สนทนากลุ่มย่อย นักปักษีชนไก่, 19 กันยายน 2567)

การเลี้ยงไก่ชนในจังหวัดสุพรรณบุรี แยกตามลักษณะและวิธีการเลี้ยงได้ ดังนี้

1) การเลี้ยงไก่ชนแบบเลี้ยงหลังบ้าน หรือเลี้ยงแบบปล่อย เริ่มจากความสนใจส่วนตัวของคน เลี้ยง โดยอาจจะเลี้ยงไก่ชนเป็นกิจกรรมเสริมรายได้ของครอบครัวหรือเป็นงานอดิเรกส่วนตัว มีการลงทุน และค่าใช้จ่ายเล็กน้อย จากการสัมภาษณ์เจ้าของไก่ชนแบบเลี้ยงหลังบ้านคนหนึ่งเล่าว่า “การเลี้ยงไก่แบบ หลังบ้าน ลงทุนน้อย มีการคัดสายพันธุ์ไก่ชนที่จะเลี้ยงบ้างแต่ไม่ได้จริงจังมาก พอลูกไก่โตเป็นไก่รุ่น ก็ สังเกตดูความมี “แวว” ไก่ชนของไก่ แล้วคัดแยกขังสุ่ม เลี้ยงและให้อาหารบำรุง นำออกข้อมปล้ำหรือปล้ำ นวมกันเองเพื่อฝึกให้เป็นไก่เก่ง เมื่อเห็นแววดีขึ้นก็นำออกชนในบ่อนป่าใกล้บ้าน” (ทศพล ปานทอง, อ้าง แล้ว) การเลี้ยงไก่ชนแบบนี้ ครอบครัวหนึ่งอาจจะมีไก่ชน 2 - 3 ตัว ซึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรีคาดว่าจะมี ประชาชนที่เลี้ยงไก่พื้นเมืองหรือไก่ชนแบบหลังบ้าน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของครัวเรือนประชากรใน จังหวัด ซึ่งเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการสร้างรายได้เสริมให้แก่ครอบครัวและเป็นแหล่งอาหารให้ครอบครัวได้

ภาพที่ 2 การแยกขังสุ่มไก่ชนในสถานที่เลี้ยงไก่ชนแบบหลังบ้าน

2) การเลี้ยงไก่ชนแบบสุ่มไก่ชน สังเกตเห็นจากบริเวณนั้นหรือโรงเรียนแห่งนั้นมี “สุ่มขังไก่” เป็นจำนวนมาก ตั้งเปิดเผยให้เห็นง่าย คนทั่วไปเมื่อเห็นสถานที่ดังกล่าวก็เข้าใจทันทีว่าเป็นสถานที่รวมและเลี้ยงไก่ชน สุ่มไก่ชนแต่ละแห่งจะมีชื่อเรียกที่แสดงถึงความเข้มแข็ง มีพลัง สูงส่ง ทรงคุณค่า เป็นสิริมงคล เช่น สุ่มเทพลีลา สุ่มเพชรดำรงชัย ฯลฯ บางสุ่มใช้ชื่อเจ้าของเป็นชื่อสุ่ม เพื่อใช้เป็นชื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ ให้เป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไปทั้งทางออนไลน์และช่องทางอื่น ๆ ดังนั้นเจ้าของสุ่มไก่ชนต้องหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับสุ่มไก่ชนตนเอง ให้เกิดความน่าเชื่อถือ บางสุ่มเวลานำไก่ออกชน ทีมงานจะสวมเสื้อระบุชื่อสุ่มหรือมีป้ายชื่อสุ่มแขวนแสดงให้เห็นเพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้สุ่มไก่ชนเป็นที่รู้จัก สร้างโอกาสทางธุรกิจต่าง ๆ เกี่ยวกับไก่ชนของสุ่มดีขึ้น เช่น การขายไก่ชน ขายไข่ไก่ชนหรือลูกไก่ชน เป็นต้น

สุ่มไก่ชนแต่ละแห่ง เจ้าของสุ่มไก่ชนจะจ้างคนเลี้ยงไก่ชนและจ้าง “มือน้ำ” ประจำสุ่ม ถ้ามีไก่ชนหลายตัวก็จะจ้างมือน้ำหลายคนขึ้นอยู่กับจำนวนไก่ชนในสุ่ม จ่ายค่าจ้างเป็นรายเดือนประมาณ 5,000 บาทต่อคน บางสุ่มที่เป็นสุ่มเล็กเจ้าของสุ่มอาจเลี้ยงไก่ด้วยตนเอง ขนาดของสุ่มไก่ชนดังกล่าวขึ้นอยู่กับกำลังทุน ชีตความสามารถและวงความสัมพันธ์ของเจ้าของสุ่ม จากการศึกษา พบว่า จังหวัดสุพรรณบุรีมีสุ่มเลี้ยงไก่ชน 2 แบบ คือ

- สุ่มไก่ชนที่มีเจ้าของสุ่มคนเดียวแล้วจ้างคนเลี้ยงไก่หรือมือน้ำ โดยเริ่มเลี้ยงไก่ชนตั้งแต่ไก่เล็กจนพัฒนาเป็นไก่ชนและเจ้าของสุ่มอาจจะไปซื้อไก่เก่งจากที่อื่นมาเพิ่มให้คนเลี้ยงดูแลก่อนจะนำออกชน

- ชุ้มไม้ไผ่ที่ตั้งขึ้นเพื่อรวมไม้ไผ่ของเจ้าของไม้ไผ่หลายคนมาให้นักใดคนหนึ่งเป็นคนเลี้ยง หรือรวมหุ้นกัน จ้างคนเลี้ยงชุ้มไม้ไผ่และมือน้ำด้วยกัน เมื่อได้เวลานำไม้ไผ่ไปชนก็ไปด้วยกัน เช่น ชุ้มเพชรดำรงศรัย ที่ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก มีไม้ไผ่ประมาณ 200 ต่ เจ้าของชุ้มรวมหุ้นกับเพื่อนเพาะเลี้ยงไม้ไผ่ และได้รวมเงินกันไปประมูลซื้อไม้ไผ่มาตัวหนึ่ง ราคา 15,000 บาท นำมาเลี้ยงในชุ้ม เตรียมนำออกไปชน ถ้าชชนะก็จะมีเจ้าของชุ้มไม้ไผ่ที่อื่นมาขอซื้อให้ราคาสูงขึ้น ก็จะขายเพื่อทำกำไรต่อไป โดยได้จ่ายค่าจ้างคนเลี้ยงเป็นอาทิศรัย ๆ ละ 1,000 บาท (สุทัศน์ ทองนวล, 28 กรกฎาคม 2567) จากการศึกษาคาดว่า จังหวัดสุพรรณบุรี อาจจะมีชุ้มเลี้ยงไม้ไผ่ทั่วจังหวัดทั้ง 2 แบบไม่น้อยกว่า 40 ชุ้ม

3) การเลี้ยงไม้ไผ่แบบฟาร์ม เป็นการเพาะเลี้ยงลูกไม้ไผ่เพื่อขาย เจ้าของฟาร์มต้องมีพ่อพันธุ์ไม้ไผ่ที่มีชื่อเสียง ซึ่งอาจจะมีชื่อเสียงจากการนำไม้ไผ่ไปชนในบ่อนแล้วได้รับชัยชนะ เมื่อไม้ไผ่หมดอายุการชนก็นำมาเป็นพ่อพันธุ์เพาะลูกไม้ไผ่ขาย อีกวิธีหนึ่ง คือ เจ้าของฟาร์มลงทุนซื้อไม้ไผ่ที่มีชื่อเสียงจากแหล่งอื่นที่เป็นไม้ปลดระวางจากการชน แล้วนำมาเป็นพ่อพันธุ์เพาะลูกไม้ไผ่ขายหรือขายไม้ไผ่ ส่วนใหญ่จะใช้ตู้ฟักไข่ เมื่อได้ลูกไม้ไผ่ คนเลี้ยงจะเลี้ยงดูแลตามหลักวิชาการจนไม้ไผ่เติบโต หรือบางทีก็ซื้อไม้ไผ่จากที่อื่นแล้วนำมาเลี้ยงจนพร้อมที่จะพัฒนาเป็นไม้ไผ่แล้วขายออก ราคาอย่างน้อยตัวละ 500 บาทถึงหลายพันบาทขึ้นอยู่กับลักษณะเด่นของตัวไม้ไผ่

4) การจ้างเลี้ยง เจ้าของไม้ไผ่หรือนักเล่นพนันชนไม้ไผ่ หาซื้อไม้ไผ่พันธุ์ดีแล้วนำไปฝากให้ญาติหรือเพื่อนบ้านที่เลี้ยงไม้ไผ่พื้นเมืองแบบเลี้ยงหลังบ้านหรือเลี้ยงแบบปล่อยอยู่แล้วเลี้ยงให้ เมื่อไม้ไผ่โตเป็นไม้ไผ่รุ่นเจ้าของไม้ไผ่ก็ไปคัดเลือกไม้ไผ่ที่มี “แวว” เป็นไม้ไผ่ นำมาเลี้ยงในชุ้มเลี้ยงไม้ไผ่ตนเอง โดยจ่ายค่าเลี้ยงเป็นตัว ๆ ละ 300 – 500 บาทตามแต่ตกลงกัน ซึ่งการจ้างเลี้ยงลักษณะนี้จะทำให้ได้ไม้ไผ่ที่แข็งแรงและลดต้นทุนในการเลี้ยงเป็นอย่างดี

การเลี้ยงไม้ไผ่แต่ละรูปแบบในจังหวัดสุพรรณบุรี หลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้เติบโตและขยายจำนวนเพิ่มขึ้น มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของจำนวนบ่อนชนไม้ไผ่ในพื้นที่หรือพื้นที่ใกล้เคียง จากการศึกษา พบว่า พื้นที่ที่มีบ่อนชนไม้ไผ่ทั้งบ่อนป่าหรือบ่อนถูกกฎหมายหลายแห่ง จะมีชุ้มเลี้ยงไม้ไผ่หลายชุ้มตามไปด้วย (เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี, 27 ธันวาคม 2567) เล่าให้ฟังว่า ไม้ไผ่จัดประเภทเป็นไม้พื้นเมือง ไม่มีการจัดทำระบบข้อมูลเหมือนการเลี้ยงไม้ไผ่แบบระบบฟาร์มที่เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์จะต้องจัดทำข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับไม้ไผ่เพื่อควบคุมโรคต่าง ๆ และประกอบกร

เคลื่อนย้าย แต่การเลี้ยงไก่ชนนับว่าเป็นการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ทั้งเลี้ยงแบบขุ่มไก่ชนหรือการเลี้ยงแบบหลังบ้านถือเป็นการประกอบอาชีพโดยอิสระของเกษตรกรหรือประชาชนทั่วไป

5) ผู้สนับสนุนการเลี้ยงไก่ชน คนเลี้ยงไก่ชนได้ดี ต้องเป็นคนรักไก่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไก่ ชำนาญในการดูแลไก่ เอาใจใส่ในขั้นตอนต่าง ๆ รู้และเข้าใจสายพันธุ์ไก่ รู้ขั้นเชิงการชนของไก่ จุดเด่น จุดด้อยและต้องดูแลไก่ชนอย่างไรใกล้ชิด การเลี้ยงไก่ชนแบบหลังบ้าน ก็ต้องคอยดูแลอยู่ใกล้ชิดกับไก่ โดยเฉพาะระยะการเลี้ยงให้เป็นไก่ชน ส่วนการเลี้ยงไก่แบบ “ขุ่มไก่ชน” ต้องจัดสถานที่ให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อต่อสุขภาพของไก่ จ้างคนเลี้ยงไก่มารับผิดชอบดูแลไก่ จ้าง “มือน้ำ” มาทำหน้าที่ให้น้ำไก่และฝึกซ้อมไก่ ให้ไก่ได้แสดงจุดเด่นตามสายเลือด โดยเจ้าของขุ่มจะจ้างมือน้ำที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ชนและใช้กระบวนการทางจิตวิทยาให้มือน้ำเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของขุ่มและเป็นเจ้าของไก่ชนด้วย ไก่ชนตัวหนึ่งกว่าจะพัฒนาให้เป็น “ไก่ชนเก่ง” ต้องผ่านกระบวนการเลี้ยงดูและฝึกฝนอย่างมีขั้นตอน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ชน ได้แก่

- คนรับจ้างเลี้ยงไก่ ทั้งแบบหลังบ้านหรือรับจ้างดูแลไก่ในขุ่มไก่ชน เป็นคนที่มีความสนใจไก่ชนอยู่แต่เดิม มีอาชีพรับจ้างทั่วไป หรือเป็นคนว่างงานในพื้นที่ เจ้าของไก่ชนหรือเจ้าของขุ่มไก่ชน จะจ้างให้มาทำหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยของขุ่มไก่ ดูแลไก่ชน ให้น้ำให้อาหาร รวมถึงนอนเฝ้าขุ่มไก่ชนด้วย คนรับจ้างเลี้ยงไก่ชนอาจช่วยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ กับมือน้ำในการให้น้ำ นำไก่ชนออกปล้ำหรือเข้าชนในบ่อนชนไก่ต่าง ๆ คนรับจ้างเลี้ยงไก่ได้รับค่าจ้างเป็นรายเดือนหรือจ่ายเป็นรายสัปดาห์ ขึ้นอยู่กับการตกลงกัน เฉลี่ยเดือนละประมาณ 5,000 บาท
- มือน้ำ เป็นผู้มีความสำคัญในธุรกิจไก่ชน ทั้งในขุ่มไก่ชนและในบ่อนชนไก่ เจ้าของขุ่มไก่ชนต้องหามือน้ำเก่ง ๆ ไว้ประจำขุ่มไก่ชนตนเอง เพื่อเตรียมร่างกายไก่ชนให้เกิดความพร้อม เช่น อาบน้ำให้ไก่ ผึ่งแดด หรือภาษาคนเลี้ยงไก่เรียกว่า “กราดน้ำกราดแดด” พาไก่ชนออกกำลังกาย โยนเบาะ โยนเชือก ปัจจุบันมีขุ่มไก่ชนหลายแห่งได้คิดค้นและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการฝึกฝนไก่ชนมากขึ้น โดยให้ไก่ชนออกกำลังกายด้วยกระดานหมุนวนให้ไก่เดินและวิ่งออกกำลังกาย สร้างกล้ามเนื้อขาให้แข็งแรง เป็นคนพาไก่ไปซ้อมชนหรือที่เรียกว่า “ออกปล้ำ” ในบ่อนชนไก่ต่าง ๆ เมื่อไก่ชนมีความพร้อม กิจกรรมเหล่านี้ มีความละเอียดอ่อนมากจนทำให้มือน้ำกับไก่ชนเกิดความคุ้นเคย เชื่องมือ ผูกพันกัน จนมีคำกล่าวที่ว่า “มือน้ำจริงๆ จะดูแลฝึกฝนไก่ชนให้รู้ทุกอย่าง จนไก่ชนบางตัวมีนิสัยคล้ายๆ คนที่เป็นมือน้ำ ถ้ามือน้ำเป็นคนมีเล่ห์เหลี่ยม มีชั้นเชิง ไก่ชนก็จะได้รับการฝึกซ้อมให้เกิดลักษณะอย่างนั้น” (ทองใบ สิงสีทา, 2555)

ส่วนในบ่อนชนไก่ มีอน้ำ จะทำหน้าที่ให้น้ำไก่ช่วงพักยกของการชนหรือที่เรียกว่า “อัน” รักษาแผลให้ไก่หลังจากเพรียงพร้าวจากการชน “คนให้น้ำไก่ หรือมีอน้ำ เป็นเสมือนหมอไก่ชน ที่จะเป็นผู้ชี้ชะตาไก่ชนได้ว่า ไก่ชนจะแพ้หรือชนะ เป็นผู้ที่สามารถเพิ่มศักยภาพของไก่ชนให้มากขึ้นได้ เช่น มีไก่ชนบางตัวก่อนหมดยกแสดงออกเหมือนจะแพ้ แต่พอได้มีอน้ำแก่ๆ หลังจากกลับเข้ามาชนใหม่สามารถพลิกเป็นชนะได้ มีอน้ำจะเป็นผู้นำไก่ชนเข้าบ่อนพร้อมกับเจ้าของขุมไก่ชน ขุมไก่ชนไปเปรียบจับคู่ชน ดังนั้น “มีอน้ำ” เป็นคนที่เจ้าของขุมไก่ชนให้ความเชื่อถือ เป็นคนมีความซื่อสัตย์ ขุมไก่ชนขุมหนึ่งๆ อาจจะมีมีอน้ำหลายคน ขึ้นอยู่กับจำนวนไก่ชนในขุม แต่จะมีมีอน้ำที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้า 1 คนเรียกว่า “มีอน้ำเอก” ทำหน้าที่แนะนำมีอน้ำรุ่นน้อง และเป็นมีอน้ำเองกรณีนำไก่เข้าชนในบ่อนชนไก่

มีอน้ำมีรายได้จากการดูแลไก่ชน และได้รับค่าจ้างจากการให้ผู้นำไก่ชนในวันที่นำไก่เข้าชนร้อยละ 10 ของวงเงินเดิมพัน ถ้าไก่ชนชนะก็จะได้รับเงินค่าตอบแทนเพิ่มหรือที่เรียกว่า “ทิป” มีอน้ำแก่ๆ จะมีค่าตอบแทนสูงมาก บางคนอาจได้รับสูงถึงเดือนละ 30,000 บาท (โชคชัย วงศ์ไชยา, 30 มิถุนายน 2567)

ดังนั้น ไก่ชนเก่งจึงไม่ได้ชี้วัดเฉพาะสายพันธุ์ไก่เก่งเท่านั้น แต่การเลี้ยงดี เปรียบชนดี ให้น้ำดี ขึ้นตอนเหล่านี้จะเป็นการเสริมทักษะการชนให้ไก่ชนเก่งมากขึ้น โดยฝึกอย่างหนัก บำรุงกำลังต่างๆ ให้ไก่เกิดความแกร่งและพร้อมที่จะชน โดยทั่วไปจะใช้เวลาประมาณ 15 วันในการสร้างความพร้อม หลังจากนั้นเจ้าของขุมจะวางแผนกับคนเลี้ยงไก่และ“มีอน้ำ” ให้เตรียมไก่เพื่อนำไปซ้อมชนหรือที่เรียกกันว่า “ปล้ำไก่” กับคู่ซ้อมในขุมตนเองหรือในบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า เพื่อพัฒนาความสามารถของไก่ชน เมื่อไก่เก่งขึ้น มีความอดทนมากขึ้น สามารถชนะคู่ต่อสู้ได้ติดต่อกันหลายครั้งจนเจ้าของไก่อมีความมั่นใจก็วางแผนกับมีอน้ำประจำขุม นำไก่เข้าไปเปรียบชนในบ่อนชนไก่ขนาดใหญ่ต่อไป

2. สนามหรือบ่อนชนไก่

2.1 ประเภทบ่อนชนไก่

การพนันชนไก่ เป็นธุรกิจสร้างรายได้ให้กับเจ้าของบ่อนชนไก่และนักพนันชนไก่เป็นหลัก เป็นการพนันที่แฝงด้วยความสนุกสนาน การส่งเสียงตะโกนเชียร์ดังๆ พร้อมกับเสียงหัวเราะด้วยความเฝ้าใจ ทำให้การพนันชนไก่มีเสน่ห์ดึงดูดนักเล่นพนัน คนชอบความสนุกเข้ามาในวงการ นักพนันชนไก่มีอาชีพบางคนมีรายได้หลักจากการตระเวนเล่นพนันชนไก่ในที่ต่าง ๆ อาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ที่มีในการวิเคราะห์ไก่ชน รวมทั้งลีลาและไหวพริบในการเล่นการพนันทำให้นักพนันหลายคนมีรายได้ดี การพนัน

ชนไก่ไม่เหมือนพนันประเภทอื่น คือ ไม่ต้องนำเงินสดออกมาวางเพื่อเล่นพนัน แต่พนันต่อรองกันจนปรากฏผลแพ้ชนะจึงจ่ายเงินพนัน นักพนันชนไก่ในจังหวัดสุพรรณบุรีและจากจังหวัดข้างเคียงที่เดินทางหมุนเวียนตระเวนเล่นพนันในบ่อนต่าง ๆ มีทั้งนักพนันชนไก่ทั่วไปและนักพนันชนไก่ระดับ “เซียนไก่ชน” คาดว่าน่าจะมีจำนวนประมาณ 500 - 1,000 คน แต่ละคนเล่นพนันชนไก่มากกว่า 1 แห่งทั้งในจังหวัดและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

จังหวัดสุพรรณบุรีมีบ่อนชนไก่ 2 ประเภท คือ บ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า และบ่อนชนไก่แบบธุรกิจที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย รายละเอียดบ่อนชนไก่แต่ละประเภท ดังนี้

1) บ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า เป็นบ่อนชนไก่ที่เจ้าของบ่อนจัดขึ้นเองเพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนไก่ชนให้เกิดความแข็งแรงก่อนจะนำเข้าชนในบ่อนชนไก่ที่มีขนาดใหญ่ขึ้น และในอีกแง่หนึ่งก็เป็นเวทีฝึกทักษะของนักพนันชนไก่รุ่นใหม่ที่เป็นนักพนันสมัครเล่นด้วย บ่อนป่าเป็นบ่อนชนไก่ขนาดเล็ก มีจำนวนคนเข้าบ่อนประมาณ 100 คน มีสังเวียนชนไก่ 1 สังเวียน มีไก่ชนเฉลี่ยประมาณ 5-7 คู่ บางแห่งไม่ต้องปลูกสร้างโรงเรือน ใช้ลานกว้างข้างบ้านหรือที่ว่างข้างหมู่บ้านไก่ชน หรือได้ร่มไม้ตั้งเป็นบ่อนชนไก่ได้ กำหนดวันชนไก่ในวันที่ไม่ใช่วันเสาร์หรือวันอาทิตย์เพื่อไม่ให้ตรงกับวันที่บ่อนธุรกิจเปิดดำเนินการ นัดหมายนำไก่ชนมาเปรียบเมื่อได้คู่ก็นำสังเวียนมาวางแล้วก็เริ่มการชนไก่ได้เลย บ่อนป่าบางแห่งอาจเปิดให้มีการชนไก่มากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน โดยเจ้าของบ่อนยินยอมจ่าย “ส่วย” ให้กับเจ้าหน้าที่รัฐตามที่ได้ตกลงกัน โดยเจ้าของบ่อนมีรายได้จากการเก็บเงินค่าเข้าบ่อนหรือค่าเก้าอี้พร้อมทั้งสมุดปากกาจากนักพนันชนไก่ที่เข้าบ่อน คนละ 20 บาท ค่าน้ำจากเงินเดิมพันร้อยละ 10 ค่าสังเวียน 220 บาทต่อไก่ชน 1 คู่ และรายได้อื่นๆ เช่น รายได้จากร้านอาหารขายอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น

บ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า ในจังหวัดสุพรรณบุรีตั้งขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ เฉลี่ยประมาณ 3 - 4 ตำบลต่อ 1 แห่ง ประมาณการว่า น่าจะมีบ่อนประเภทนี้ทั่วจังหวัดจำนวนเฉลี่ยประมาณ 2 - 3 แห่งต่อ 1 อำเภอหรือประมาณ 37 แห่ง

ตารางที่ 1 ตัวอย่างรายชื่อบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า เขตอำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอสามชุกและอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อบ่อนป่า	ตำบล	อำเภอ
ท่ามะนาว	ท่ามะนาว	เดิมบางนางบวช
ห้วยเขา	ห้วยเขา	เดิมบางนางบวช
ทุ่งแฝก	ทุ่งแฝก	สามชุก

ลำพญา	ลำพญา	สามชุก
วังปลับเหนือ	มดแดง	ศรีประจันต์
ป่าพระเจ้า	ป่าพระเจ้า	ศรีประจันต์

ภาพที่ 3 บอนชนไก่ประเภทบอนป่าแห่งหนึ่ง ที่อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

จากภาพจะเห็นว่า การตั้งบอนชนไก่แบบบอนป่า สามารถจัดขึ้นได้ในพื้นที่ต่าง ๆ ตามที่ได้นัดหมายกัน ในภาพเป็นบอนชนไก่แบบบอนป่าแห่งหนึ่งในอำเภอศรีประจันต์ ตั้งบอนขึ้นได้ร่วมไม้ข้างบ้านของเจ้าของบอน แล้วก็เริ่มเปิดการชนไก่ตามที่ได้นัดหมาย บอนชนไก่แบบบอนป่าในลักษณะนี้มีขึ้นทั่วไปในจังหวัดสุพรรณบุรี

2) บอนชนไก่แบบธุรกิจหรือบอนชนไก่ที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบว่าด้วยการพนันชนไก่และการกีดปลา พ.ศ. 2552 หมวด 3 ข้อ 13 อนุญาตให้เปิดบ่อนเล่นการพนันชนไก่หรือกีดปลาได้เฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์ของทุกสัปดาห์ที่ไม่ตรงกับวันเฉลิมพระชนมพรรษาหรือวันสำคัญทางศาสนา ทั้งนี้จะอนุญาตให้มีการเล่นการพนันชนไก่หรือกีดปลาได้ไม่เกิน 5 วันต่อเดือน ต่อมาเมื่อนายเฉลิม อยู่บำรุง รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยขณะนั้น มีคำสั่งให้สามารถเปิดบ่อนพนันชนไก่ได้เดือนละไม่เกิน 2 วันและเปิดได้เฉพาะวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ ผู้มีอำนาจสั่งอนุมัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพนันชนไก่และกีดปลา พ.ศ. 2552 นี้ คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยผู้ยื่นขออนุญาตต้องมีคุณสมบัติ หลักฐานประกอบการพิจารณา และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อคัดกรอง

ตรวจสอบสถานที่ หลังจากนั้นเจ้าจังหวัดจะทำหนังสือขออนุญาตให้ตั้งบ่อนการพนันชนไก่ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุมัติจัดตั้งบ่อนชนไก่อย่างถูกต้องตามกฎหมาย บ่อนชนไก่ที่ได้รับอนุญาต ต้องขอต่อใบอนุญาตเป็นรายปี หากขาดการต่ออายุใบอนุญาตจะปิดดำเนินการชนไก่ในปีนั้น หลังจากได้รับใบอนุญาตเปิดบ่อน ใบอนุญาตนั้นจะคงอยู่กับผู้ได้รับอนุญาตตลอดไป ไม่สามารถโอนให้คนอื่นได้ จนกว่าคนนั้นจะเสียชีวิต

บ่อนชนไก่แบบธุรกิจในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ขออนุญาตจัดตั้งหลังจากสิ้นสุดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีจำนวนทั้งสิ้น 14 แห่ง ปิดกิจการจำนวน 3 แห่ง และเปิดดำเนินการต่อเนื่องจำนวน 11 แห่ง แยกเป็น 2 ขนาด ซึ่งการแบ่งขนาดของบ่อนชนไก่แบบธุรกิจผู้วิจัยพิจารณาจากจำนวนคนเข้าบ่อน จำนวนสิ่งเวียนชนไก่ในบ่อนและวงเงินเดิมพัน โดยเปรียบเทียบกับบ่อนชนไก่ขนาดใหญ่ที่นักพนันชนไก่ให้ข้อมูลอ้างถึงว่า บ่อนขนาดใหญ่มีคนเข้าบ่อนจำนวนมากถึง 2,000 คน จำนวนสิ่งเวียนชนไก่มากถึง 20 – 30 สิ่งเวียน วงเงินเดิมพันต่อคู่จำนวนมาก ยกตัวอย่างเช่น บ่อนเรืองชัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นบ่อนขนาดใหญ่ ไร่ชนคูเออมีวงเงินเดิมพันสูงถึง 30 ล้านบาท จากการศึกษาจึงพบว่า ในจังหวัดสุพรรณบุรีไม่มีบ่อนชนไก่ขนาดใหญ่ แต่มีบ่อนชนไก่ขนาดกลางและขนาดเล็ก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- บ่อนชนไก่แบบธุรกิจขนาดเล็ก มีผู้เข้าบ่อนประมาณ 200 - 300 คน มีจำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง ตั้งกระจายอยู่ในทุกอำเภอ ถ้าในพื้นที่อำเภอนั้นมีบ่อนขนาดกลางจัดตั้งขึ้น บ่อนชนไก่ขนาดเล็กก็จะปิดกิจการ หรือถ้ามีบ่อนขนาดเล็ก 2 แห่ง บ่อนชนไก่ที่มีชื่อเสียงมากกว่าจะเปิดทำการต่อเนื่องได้อีกบ่อนก็จะปิดตัวลงเนื่องจากแข่งขันสู้ไม่ได้ รายชื่อบ่อนชนไก่ขนาดเล็กในจังหวัดสุพรรณบุรี ดังตาราง

ตารางที่ 2 แสดงรายชื่อบ่อนชนไก่แบบธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดสุพรรณบุรี

	ชื่อบ่อนธุรกิจขนาดเล็ก	อำเภอ
1	สิ่งเวียนทอง	เดิมบางนางบวช
2	หัวเขา (ปิด)	
3	ช.แม่เลี้ยง	สามชุก
4	บ้านควาย (ปิด)	ศรีประจันต์
5	สามารถมีชัย	บางปลาม้า

6	สระกว้าง	คู່ทอง
7	ตลิ่งชัน	ดอนเจดีย์
8	ชอยวารี	
9	สองพี่น้อง	สองพี่น้อง
10	วังน้ำเย็น (ปิด)	
11	ทะเลพะละ	หนองหญ้าไซ

- บ่อนชนไก่แบบธุรกิจขนาดกลาง มีผู้เข้าบ่อนสูงสุดไม่เกิน 1,500 คน มีจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ บ่อนชนไก่ทรัพย์เจริญชัย อำเภอสรีประจันต์ มีจำนวนคนเข้าบ่อนสูงสุดประมาณ 1,300 คน บ่อนชนไก่ทัพดีเหล็ก อำเภอมือง มีจำนวนคนเข้าบ่อนสูงสุดประมาณ 800 คน และบ่อนชนไก่ ส.สวนกล้วย อำเภอกูทอง มีคนเข้าบ่อนสูงสุด 1,000 คน แต่ละบ่อนมีไกชนเข้าชนเฉลี่ยประมาณ 30 คู่ และมีวงเงินเดิมพันไม่สูงมากนัก รายชื่อบ่อนชนไก่ขนาดกลาง ดังตาราง

ตารางที่ 3 แสดงรายชื่อบ่อนชนไก่แบบธุรกิจขนาดกลางในจังหวัดสุพรรณบุรี

	ชื่อบ่อนธุรกิจขนาดกลาง	อำเภอ
1	ทรัพย์เจริญชัย	ศรีประจันต์
2	ทัพดีเหล็ก	เมือง
3	ส.สวนกล้วย	คู่งทอง

จากการศึกษาพบว่า บ่อนชนไก่ประเภทบ่อนธุรกิจมีพัฒนาการมากขึ้น มีความเป็นธุรกิจมากขึ้น มีวงเงินหมุนเวียนมากขึ้น ทั้งวงเงินในการพนันชนไก่ ต้นทุนการใช้จ่ายของเจ้าของบ่อน มีพนักงานในบ่อนมากขึ้น เช่น บ่อน ช.แม่เลี้ยงซึ่งเป็นบ่อนชนไก่ขนาดเล็ก ใช้พื้นที่กิจการของบ่อนอย่างกว้างขวางทั้งสำหรับเป็นสถานที่จอดรถ ที่ตั้งบ่อนชนไก่ ในบ่อนมีพนักงานกว่า 30 คน (โชคชัย วงศ์ไชยา, อ้างแล้ว)

2.2 ขั้นตอนการนำไกชนสู่สังเวียน

1) การเปรียบเทียบไถ่ชน คือ การจับคู่ชนให้ไถ่ชนที่เข้ามาชนกันในบ่อนชนไถ่ การเปรียบเทียบไถ่มีหลายวิธีที่สำคัญ คือ คนเลี้ยงไถ่หรือ “มือน้ำ” ต้องรู้จักไถ่ชนตนเองว่า เป็นไถ่ที่มีความสามารถเชิงชนเป็นอย่างไร บางตัวกอด บางตัวถอย คนเปรียบเทียบก็พิจารณาดูไถ่ชนตัวที่จะจับคู่ชนว่ามีเชิงชนอย่างไรเช่นกัน ไถ่ชนของตนจะได้เปรียบเชิงชนอย่างไร มือน้ำส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 70 จะดูไถ่ชนตัวที่จะเปรียบชนออกว่า ไถ่ตัวนี้ สายพันธุนี้มีเชิงชนอย่างไร ดังนั้นการเปรียบเทียบไถ่จึงต้องมีไถ่ชนมาให้เปรียบเทียบกันหลายตัวเพื่อเพิ่มทางเลือกในการเปรียบชน โดยเจ้าของบ่อนชนไถ่จะมีกรรมการเปรียบเทียบไถ่ชน ทำบทบาทเหมือน promotor นายเจ้าของไถ่ชน เจ้าของขุมไถ่ชนนำไถ่มาเปรียบชนกัน หรือบางคู่ได้คู่ที่จะเปรียบชนกันจากการติดต่อสื่อสารออนไลน์แล้ว ก็นัดให้มาพบกันในสถานที่ที่เจ้าของไถ่นัดหมายเพื่อเปรียบเทียบไถ่ชนกัน สถานที่นัดหมายส่วนใหญ่จะเป็นบ่อนชนไถ่ที่นัดชนไถ่กัน บางกรณีอาจนัดหมายสถานที่ที่สะดวกกับทุกฝ่าย การนัดเปรียบเทียบส่วนใหญ่จะนัดเวลาประมาณสิบนาฬิกา

การพิจารณาเปรียบเทียบไถ่ มือน้ำจะดูน้ำหนักไถ่ โดยการใช้มือทั้งสองข้างจับตัวไถ่ยกขึ้นวัดน้ำหนัก ทั้ง 2 ตัว ซึ่งการชั่งน้ำหนักไถ่ชนด้วยมือของมือน้ำนี้มีความแม่นยำ ผิดพลาดจากความจริงน้อยมาก ถ้าได้ไถ่ชนที่มีน้ำหนักพอ ๆ กันและลักษณะอื่นเป็นที่พอใจกัน ทั้ง 2 ฝ่ายก็ตกลงชนไถ่กัน แต่ถ้ามีการถกเถียงกันก็จะนำไปซึ่งที่เครื่องชั่งกลางของบ่อนชนไถ่ นักพนันชนไถ่คนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า “...การเปรียบเทียบ คนเปรียบเทียบไถ่ที่ดีต้องรู้ไถ่ พิจารณาอายุ รูปทรงของคู่ชน ความสูง เตี้ย คนเปรียบเทียบต้องวิเคราะห์รูปร่างไถ่เป็นหลัก โดยเฉพาะผิวพรรณกับอายุ ดังนั้นการเปรียบเทียบไถ่จึงต้องใจเย็น ๆ คิดมาก ๆ อย่าใจร้อน อย่าใจสู้...” (ทองใบ สิงสีทา, อ้างแล้ว) ถ้าเปรียบเทียบไถ่ก่อนวันนัดที่จะนำไถ่มาชนกัน คู่เปรียบเทียบไถ่ชนต้องวางเงินมัดจำตามที่ได้ตกลงกัน หลังจากนั้นบ่อนชนไถ่ก็จะประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนนักพนันชนไถ่จากที่ต่าง ๆ ให้รับทราบเพื่อเชิญชวนเข้ามาเล่นพนันในบ่อนตามวันนัดหมาย การเปรียบเทียบไถ่ล่วงหน้าและมีการวางเดิมพันล่วงหน้าแต่พอถึงวันนัดชนอีกฝ่ายไม่นำไถ่มาชนตามนัด ฝ่ายผิดสัญญาต้องเสียเงินที่ได้จ่ายมัดจำไว้ให้กับอีกฝ่าย

กรณีเปรียบเทียบไถ่แล้วชนกันเลย มือน้ำได้พิจารณาข้อได้เปรียบเสียเปรียบจนเป็นที่พอใจแล้ว ทั้งสองฝ่ายตกลงชนไถ่กัน ก็กำหนดวงเงินเดิมพัน มือน้ำทั้งสองฝ่ายก็นำไถ่ ไปลงทะเบียนกับกรรมการสนามของบ่อนชนไถ่ แจงวงเงินเดิมพันแล้ววางเงินเดิมพัน แล้วจึงนำไถ่ตนเองไปเตรียมความพร้อมในการชน หรือที่เรียกว่า “แต่งตัวไถ่” เช่น การต่อชนปีกที่หักออกไปในช่วงที่ปล้ำซ้อม ให้นำไถ่ บางขุมอาจจะให้ไถ่ชนตนเองกินยากระตุ้น “ยาโต๊ป” เพื่อเพิ่มพลังในช่วงที่รอชนก็ได้

ในกรณีที่ไกชนนำมาเปรียบไก่แล้วไม่ได้คู่ชน เจ้าของไก่ต้องหาวิธีที่จะให้ไกชนตนเองได้มีเวทีชน ภายใน 3 วันหรือไม่เกิน 1 อาทิตย์ ศัพท์ไกชนเรียกว่า “ฉะหน้า” เพื่อให้เลือดนักสู้ของไก่ได้ระบายออก ไม่เช่นนั้นจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพไก่ เช่น เลือดในตัวไก่จะแข็งตัว “จับปึก” ส่งผลต่อไกชนในระยะยาว

2) กติกาการชนไก่ บ่อนชนไก่ที่เป็นบ่อนธุรกิจแต่ละแห่งจะมีกฎกติกาหรือระเบียบการชนไก่ของ บ่อน ปิดประกาศให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เห็นชัดเจนเพื่อชี้แนวทางและป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจาก การชนไก่ แต่ละบ่อนชนไก่จะมีรายละเอียดในกฎระเบียบแตกต่างกัน แต่มีกฎระเบียบที่เป็นเนื้อหาหลัก ๆ เหมือนกัน เช่น คำตัดสินของกรรมการเป็นคำชี้ขาด ระยะเวลาการชนไก่แต่ละยก การกำหนดค่าธรรมเนียม ต่าง ๆ เป็นต้น กติกาจะต้องระบุให้ชัดเจนเพื่อให้เจ้าของไกชนหรือนักพนันถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ตั้งแต่ การเปรียบชนไก่ การวางเงินเดิมพัน ข้อปฏิบัติระหว่างการชนไก่ การพิสูจน์ผลแพ้ชนะของการชนไก่ โดย บ่อนจะมีกล้องวงจรปิด ติดตั้งไว้ในจุดต่าง ๆ และติดตั้งในแต่ละสังเวียนชนไก่บันทึกการชนไก่เพื่อเป็น ข้อมูลประกอบให้การกรรมการตัดสินแพ้ชนะกรณีที่ไม่สามารถพิสูจน์ผลการชนได้ด้วยสายตาหรือแต่ละฝ่ายมี ความเห็นไม่ตรงกันเป็นเอกฉันท์ หรือเก็บไว้เพื่อเป็นหลักฐานกรณีเกิดเหตุร้ายต่าง ๆ ขึ้น

กฎและกติกาของสนามชนไก่ ช.แม่เลี้ยง

<ol style="list-style-type: none"> 1. ไก่มัดจำได้คู่แล้ว ต้องวางมัดจำฝ่ายละ 10 % 2. ไก่ที่เดิมพันมากจะไต่ชนก่อน (ขึ้นอยู่กับกติกาตกลงกันทั้งสองฝ่าย) 3. ไก่เดิมพันต่ำกว่า 10,000 บาท หักค่าน้ำทั้ง 2 ฝ่าย ฝ่ายละ 10 % 4. ไก่ชนได้สูงสุดไม่เกิน 6 ยก (อัน) 5. ไก่ชนครบยก ไม่แพ้ชนะกัน หักค่าน้ำฝ่ายละ 5 % 6. ไก่หนีหรือไม่สู้ก่อนอันซ้อม ถือว่าไม่ได้เสีย (แล้วแต่ตกลงกันกินชาติ) 7. ไก่หนีและร้อง กรรมการจับมาปะกบกัน 3 ครั้ง ถ้ายังหนีอยู่ถือว่าแพ้ 8. ไก่ไม่มีสภาพต่อสู้ ยืนไม่ได้-นอน กรรมการจับยืน 3 ครั้ง ถ้าไก่อย้งนอนอยู่ถือว่าแพ้ 9. ไก่ตาบอด 2 ข้าง ไม่ถือว่าแพ้ 10. ผู้จัดไก่คู่หรือสมยอมกันมาชน ทางสนามชนไก่ จะยึดเงินเดิมพันทั้งสองฝ่าย 	<ol style="list-style-type: none"> 11. ไก่ยืนจ้องกันไม่ตีกัน กรรมการจับประคบให้ตีกันทันที 12. ผู้ใดวางยาไก่ หรือมีผู้พบเห็นมาแจ้ง ทางสนาม จะดำเนินการขั้นเด็ดขาด 13. ห้ามฉีดยา ห้ามทายาในตัวไก่โดยเด็ดขาด 14. ให้ใช้อุปกรณ์ในตัวไก่เท่านั้น เป็นอุปกรณ์เสริม 15. ถ้าจะชวชนกันเล็ก ให้เจรจาในสังเวียนเท่านั้น 16. เจ้าของไก่หรือผู้เล่น ไม่มีสิทธิติดค่านิน การตัดสินของกรรมการ 17. ห้ามแช่ยาในขันให้น้ำ (แยกขาขันให้น้ำออกจากกัน) ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดทำผิดกติกา ปรับเงินเดิมพัน 30 % ให้อีกฝ่ายหนึ่ง 18. ในกรณีที่เล่นได้เสียกัน ถ้าทำไม่ได้ใจกันให้แจ้ง กับทางสนามให้วางเงินกับทางสนาม แต่ถ้าเล่นกันเองแล้ว เมื่อเกิดปัญหาเรื่องการเล่นทางสนาม จะไม่รับผิดชอบ ฉะนั้นการเล่นต่อรองกันขอให้ทำทาบทวนแน่นยำกันให้ชัดเจนทั้งสองฝ่าย 19. ชนยกละ (อันละ) 22 นาที
---	--

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ภาพที่ 4 กติกาหรือกฎระเบียบการชนไก่ของบ่อนชนไก่แบบธุรกิจประเภทบ่อนขนาดเล็กแห่งหนึ่ง

การกำหนดเวลาชนไก่ในแต่ละยก กำหนดระยะเวลาเท่ากัน คือ 22 นาที ทำให้รู้ผลการชนแพ้ชนะชัดเจนโดยเฉพาะไก่ชนตัวที่บาดเจ็บและมีความอดทนไม่พอ ทำให้เกิดการได้เสียจากการพนันมากขึ้น รวดเร็วขึ้น และกฎกติกา ก็ได้ระบุรายละเอียดการแพ้ชนะหรือการ “ยก(ไม่มีผลแพ้ชนะ)” และการจัดการเงินเดิมพัน เพื่อให้ถือปฏิบัติอย่างชัดเจนด้วย เช่น

- ไก่หนีและร้อง กรรมการจับมาประกัน 3 ครั้ง ถ้ายังหนี ถือว่าแพ้
- ไก่ไม่มีสภาพต่อสู้ ยืนไม่ได้ กรรมการจับยืน 3 ครั้ง ถ้าไก่อังยืนไม่ได้ ถือว่าแพ้
- ไก่ตาบอด 2 ข้าง ไม่ถือว่าแพ้ ชนต่อได้
- ไก่ยืนนิ่ง ไม่ยอมต่อสู้ทั้งสองฝ่าย กรรมการจับมาประกัน 3 ครั้ง ถือว่าไม่ได้ไม่เสีย ไม่แพ้

ชนะ

- กรณีไก่ชนครบยกแต่ไม่แพ้ชนะ เจ้าของไก่ทั้ง 2 ฝ่ายจ่ายค่าน้ำให้บ่อนชนไก่เท่ากัน

3) การชนไก่ หลังจากเปรียบไก่ได้แล้วมีความพอใจกันทั้ง 2 ฝ่าย ถึงเวลานัดชนหรือ “คิว” ที่กำหนดชนไก่ กรรมการบ่อนชนไก่ก็จะประกาศแจ้งให้เจ้าของไก่คู่ที่จะชนนำไก่เข้าสังเวียน มือน้ำทั้งสองฝ่ายจะอุ้มไก่เข้าสู่สังเวียนชนไก่ กรรมการในสังเวียนจะประกาศวงเงินเดิมพันของไก่คู่ที่จะชน ในสังเวียนมีกรรมการห้ามไก่หนึ่งคน แจกเทปหรือปาสเตอร์ให้มือน้ำเจ้าของไก่พันเดียวไก่กรณีบ่อนชนไก่มีกติกาหรือระเบียบกำหนดไว้ เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วกรรมการก็จะยกถังใส่น้ำหรือที่เรียกว่า “น้ำกลาง” มาวางแล้วอุ้มไก่ชนทั้งคู่จุ่มน้ำและเล็บในน้ำเพื่อล้างสารแปลกปลอมต่าง ๆ ที่เจ้าของไก่ชนอาจจะพอกทาเพื่อทำร้ายไก่คู่ต่อสู้ หลังจากนั้นก็เริ่มให้ไก่ชนกัน กรรมการตั้งนาฬิกากำหนดเวลาการชน ในบ่อนชนไก่แบบธุรกิจกำหนดให้ไก่ชนกัน 22 นาทีและพักยก 22 นาที ส่วนในบ่อนป่าขึ้นอยู่กับตกลงกันของเจ้าของไก่ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะใช้กติกาเดียวกันกับบ่อนชนไก่แบบธุรกิจ

ช่วงที่ไก่ชนคู่หนึ่งพักยกให้น้ำ กรรมการก็นำไก่คู่อื่นที่เตรียมไว้แล้วมาชนต่อ ในสังเวียนหลักของบ่อนชนไก่ถ้าไก่ชนคู่ที่มีลีลาการชนไม่น่าสนใจ นักพนันชนไก่ไม่สนใจเล่นพนัน ยกต่อไปกรรมการบ่อนก็จะให้ยกไปชนในสังเวียนสำรอง แล้วนำไก่ชนคู่ใหม่เข้ามาชนแทน โดยทั่วไปไก่แต่ละคู่จะชนกันไม่เกิน 6 - 8 ยก ถ้ายังไม่ชนะก็ยกเลิกการชนหรือที่เรียกว่า “ยกกันไป” คืนเงินเดิมพัน ยกเลิกการเล่นพนันภายในสังเวียนหรือ “เล่นนอก” ทั้งหมด เจ้าของไก่จ่ายค่าน้ำให้กับบ่อนชนไก่เท่ากัน

3. การพนันชนไก่

3.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพนันชนไก่

1) เจ้าของบ่อนไก่ชน เป็นผู้มีความกว้างขวางในสังคมและเป็นคนในวงการต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงวงการพนันไก่ชนด้วย และยังมีความสนใจไก่ชน บางคนอาจเป็นเซียนพนันชนไก่ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระบบระเบียบหรือกลไกทางราชการที่เกี่ยวข้อง คุณสมบัติเหล่านี้เป็นต้นทุนสำคัญที่จะช่วยให้การประสานงานในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ของบ่อนชนไก่ เป็นไปได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกราบรื่น ที่สำคัญคือ ต้องเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เนื่องจาก การดำเนินกิจการบ่อนชนไก่มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนและดำเนินการ ดังนั้นเจ้าของบ่อนชนไก่หลายคนจึงเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น อดีตข้าราชการตำรวจที่เกษียณอายุราชการ ทนายความ ฯลฯ จากนั้นการศึกษาครั้งนี่ยังพบว่า มีเจ้าของบ่อนชนไก่ที่เป็นนักพนันชนไก่รุ่นใหม่และนักธุรกิจหน้าใหม่ก็หัน มาเปิดธุรกิจบ่อนชนไก่มากขึ้น

2) ผู้จัดการบ่อนชนไก่ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับไก่ชน เช่น มีประสบการณ์เลี้ยงไก่ชน หรือ เป็นมือน้ำไก่ชน คลุกคลีในวงการไก่ชนมานาน เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเท่าทันกระบวนการและขั้นตอน ต่าง ๆ เกี่ยวกับการชนไก่และการพนันชนไก่ ที่สำคัญต้องเป็นผู้มีอัธยาศัยดี มนุษย์สัมพันธ์ดี น่าเชื่อถือ เพราะเป็นตัวแปรหรือปัจจัยสำคัญที่ช่วยดึงดูด “ลูกค้า” ให้เข้าบ่อนทั้งที่เป็นเจ้าของไก่ชน เจ้าของขุมไก่ชน นักพนันชนไก่ หรือคนทั่วไปที่สนใจให้เข้าบ่อนชนไก่มากที่สุด เพื่อให้กิจการของบ่อนมีรายได้มากขึ้น ผู้จัดการบ่อนชนไก่จะมีรายได้เป็นค่าตอบแทนรายเดือนจากเจ้าของบ่อนชนไก่ บางบ่อนชนไก่ เจ้าของบ่อน ชนไก่อาจทำหน้าที่เป็นผู้จัดการบ่อนชนไก่เอง

3) กรรมการบ่อนชนไก่ เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับไก่ชน เข้าใจกฎกติกาในการชนไก่ของ บ่อนเป็นอย่างดี ทำหน้าที่ดูแลควบคุมการชนไก่ในสังเวียนชนไก่ และเป็นผู้ชี้ขาดผลการชนไก่เมื่อการชนไก่ คู่่นั้นเกิดขึ้นตามกติกาที่บ่อนชนไก่กำหนด

4) พนักงานหรือลูกจ้างในบ่อนชนไก่ เช่น พนักงานขายบัตร กรรมการเปรียบไก่ พนักงาน ประชาสัมพันธ์ พนักงานรักษาความปลอดภัย พนักงานทำความสะอาด พนักงานบริการที่จอดรถ ฯลฯ เจ้าของบ่อนชนไก่จะเป็นผู้จ่ายค่าตอบแทนให้ตามอัตราที่ได้ตกลงกัน

5) promoter บ่อนชนไก่ เป็นอาชีพใหม่ที่เกิดขึ้น เป็นคนทำงานให้กับบ่อนชนไก่ในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ชักชวนให้เจ้าของขุมไก่ชนต่าง ๆ นำไก่ชนเข้ามาเปรียบชนกับบ่อน นัดหมายเปรียบจับคู่ไก่ชน ได้รับค่าตอบแทนโดยหักอัตราส่วนจากค่าน้ำที่บ่อนชนไก่ได้รับประมาณร้อยละ 30 – 50 บาท เช่น บ่อนทรัพย์เจริญชัย มี promoter ของบ่อน จำนวน 3 คน (สนทนากลุ่มย่อยนักพนันชนไก่, อ่างแล้ว)

6) เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจรักษาการตามประกาศของกระทรวงมหาดไทยในการอนุญาตและอนุมัติให้มีบ่อนชนไก่ตามกฎหมาย
- เจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่ ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในวันที่มีการเปิดบ่อนให้มีการชนไก่
- เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์จังหวัด ทำหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เพื่อให้คำรับรองในการเปิดให้บริการของบ่อนชนไก่ ตรวจสอบสภาพพื้นที่ โรงเรือนเพื่อควบคุมและป้องกันโรคระบาดต่าง ๆ
- เจ้าหน้าที่เก็บส่วย ซึ่งบางพื้นที่อาจจะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรืออาจจะเป็นผู้นำในชุมชน ทำหน้าที่รวบรวมเงินค่าส่วยแล้วนำไปมอบให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่ได้ตกลงกันไว้ จากการศึกษา พบว่าเจ้าของบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่าที่ต้องการเปิดบ่อนชนไก่ได้เข้าไปเจรจากับเจ้าหน้าที่ตำบลในพื้นที่ที่จะตั้งบ่อน เมื่อได้รับคำตกลงก็เปิดบ่อนได้และนำส่งเงินส่วยเป็นรายเดือนๆละประมาณ 4,000 – 6,000 บาท

7) เจ้าของไก่ชน มีผู้นำประจำขุมและคนเลี้ยงไก่ ประมาณ 3 - 4 คน เป็นผู้นำไก่มาชน ส่วนใหญ่เข้าบ่อนได้โดยไม่ต้องเสียค่าเข้าบ่อน หิ้วกล้องใส่ไก่หรืออุ้มไก่ชนเข้าบ่อนพร้อมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการให้ชนไก่

8) นักพนันชนไก่ คือ ผู้เดินทางเข้ามาเล่นพนันในบ่อนชนไก่ ส่วนใหญ่เข้าบ่อนมาเพื่อเล่นพนันในช่วงที่ไก่ชนกัน หรือที่เรียกว่า “เล่นนอก” และอาจจะมีเป้าหมายรองอื่น เช่น เพื่อการพักผ่อน เทียวดูไก่ชนด้วยความชอบสนุกสนาน ได้พบปะพรรคพวกเพื่อนฝูงในแวดวงเดียวกัน นักพนันชนไก่มาจากหลายอาชีพ เช่น ทนายความ สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการ พนักงานบริษัทธุรกิจต่าง ๆ ประชาชนทั่วไป ฯลฯ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีรายได้ประจำ มีหน้าที่การงานประจำ มีฐานะทางการเงินดี นักพนันที่มีประสบการณ์ซ้ำช่องในการวิเคราะห์ศักยภาพของไก่ชนและเป็นนักพนันระดับเซียน สามารถสร้างรายได้จากการเล่นพนันชนไก่ได้ดี เดือนหนึ่ง ๆ อาจมีรายได้จากการเล่นพนันชนไก่สูง

ถึง 30,000 – 40,000 บาท ถ้าโชคดีอาจได้รับมากกว่านั้น บางคนมีอาชีพเสริมด้วยการมีซุ้มไม้ชนของตนเอง นำไม้เข้าชนและเติมพัน

นักพนันไม้ชนต่างคนต่างเดินทางเข้าบ่อน เวลาเล่นพนันต่างคนต่างเล่น แต่ถ้ามีข้อมูลเกี่ยวกับไม้ชนก็จะให้ข้อมูลแก่กันทั้งผ่านระบบไลน์หรือช่องทางอื่น บางครั้งนักพนันไม้ชนก็จะจัดระบบการเล่นพนันกันเพื่อช่วยเหลือกัน เช่น คนหนึ่งรับพันจากคู่พนันมาได้ 1,000 บาทก็แบ่งให้เพื่อนตามความเหมาะสม หรือช่วยเหลือในการ “ออกตัว” เมื่อเห็นว่าไม้ชนที่ตนเองเล่นพนันหรือเพื่อนจะแพ้ โดยปกติซุ้มไม้ชนซุ้มหนึ่งจะมีนักพนันไม้ชนไม่ต่ำกว่า 2-3 คน นักพนันไม้ชนก็จะวิเคราะห์ไม้ชนได้ชัด ก่อนไม้จะชนกัน อย่างน้อยต้องรู้ว่าไม้ชนตัวนี้สายพันกี่อะไร มีประวัติความเป็นมาอย่างไร ประวัติการชนเป็นอย่างไร มาจากซุ้มไม้ชนไหน เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการเล่นพนัน

นักพนันไม้ชนที่เข้าบ่อนชนไม้ หลังจากจ่ายเงินค่าผ่านเข้าบ่อนแล้วจะได้รับสมุดบันทึกเล่มเล็กที่มีหลายเลขกำกับพร้อมปากกาเพื่อเป็นอุปกรณ์ประกอบการเล่นพนัน หลังจากนั้นก็สามารถเลือกเข้าเล่นพนันไม้ชนในสังเวียนต่าง ๆ ได้ ถ้านักพนันไม้ชนมีเหตุต้องออกจากบ่อนชนไม้ก่อนที่บ่อนจะเลิก เจ้าของบ่อนจะให้หมายเลขประจำสมุดดังกล่าวประกาศตรวจสอบการติดค้างหนี้พันให้เรียบร้อยก่อน นักพนันไม้ชนใดคนดังกล่าวจึงออกจากบ่อนชนไม้ได้ (สนทนากลุ่มย่อยนักพนันไม้ชน, อ้างแล้ว)

9) ผู้ซุ้มไม้ชนและนักท่องเที่ยงที่ชอบการชนไม้ เข้าดูการชนไม้ในบ่อนชนไม้เช่นกัน ชำระค่าผ่านประตูเข้าบ่อนชนไม้ แล้วยืนชมดูไม้ชนอยู่แถวหลังหรือนั่งบนอัฒจันทร์ชั้นสูงขึ้นไป

3.2 รายได้ของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการพนันชนไม้

รายละเอียดธุรกิจการพนันในบ่อนชนไม้ประเภทต่าง ๆ ในจังหวัดสุพรรณบุรี มีดังนี้

1) ธุรกิจการพนันบ่อนชนไม้แบบบ่อนป่า เจ้าของบ่อนชนไม้แบบบ่อนป่า มีเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้เปิดบ่อนชนไม้ คือ ความชอบส่วนบุคคลในการชนไม้ มีประสบการณ์ดี ๆ เกี่ยวกับการชนไม้จึงต้องการสร้างประสบการณ์ใหม่ หาช่องทางโอกาสใหม่โดยการเปิดบ่อนชนไม้ และมีเป้าหมายรองลงมา คือ รายได้ที่เกิดขึ้นจากการทำธุรกิจเพื่อให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่ม สร้างโอกาสใหม่ทางสังคมเพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับ มีเงินและมีเกียรติในชุมชน ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์รายได้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการเปิดบ่อนชนไม้แล้วพบว่า บ่อนชนไม้เป็นช่องทางหนึ่งที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นได้

รายได้จากการเปิดบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่าแต่ครั้งมีจำนวนไม่น้อย รายได้หลักมาจากการเก็บค่าน้ำร้อยละ 10 ของวงเงินเดิมพัน ค่าเข้าบ่อนหรือค่าเก้าอี้ คนละ 20 บาท ค่าสังเวียนไก่ชนคู่ละ 220 บาท รายได้จากการขายอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกิจการของครอบครัวเจ้าของบ่อนหรือเครือญาติ การได้เสียจากการเล่นพนันชนไก่ทั้งจากเงินเดิมพันและการเล่นนอก เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องได้รับค่า “ส่วย” ที่เจ้าของบ่อนยินดีจ่ายให้เพื่อป้องกันไม่ให้บ่อนถูกรบกวนหรือกลั่นแกล้ง และเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับนักพนันชนไก่ เจ้าของซุ้มไก่ชนรวมทั้งผู้เข้าชมการชนไก่ในบ่อนด้วยและเป็นการยืนยันได้ว่าบ่อนชนไก่แห่งนี้ไม่มีปัญหาการเข้ามาตรวจจับของเจ้าหน้าที่รัฐอย่างแน่นอน

2) ธุรกิจการพนันบ่อนชนไก่แบบธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง บ่อนชนไก่ทั้ง 2 ขนาด เจ้าของบ่อนมีการประกอบธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย และเป็นธุรกิจที่มีผู้เข้ามาเกี่ยวข้องจำนวนมาก มีเงินหมุนเวียนจำนวนมาก จากการรวบรวมข้อมูล พบว่า บ่อนชนไก่แบบธุรกิจทุกประเภท มีรายได้ที่แน่นอนจากค่าน้ำที่เก็บในกำหนดอัตราร้อยละ 10 ของวงเงินเดิมพัน ค่าเข้าบ่อนชนไก่ ซึ่งบ่อนชนไก่ในจังหวัดสุพรรณบุรีจะเก็บค่าเข้าบ่อนราคาไม่แตกต่างกัน ประมาณ 80 – 100 บาทต่อคน ค่าสังเวียนชนไก่คู่ละ 220 บาท นอกจากนั้นเจ้าของบ่อนชนไก่หรือเครือญาติก็จะมีธุรกิจการขายอาหาร เครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ ขนมขบเคี้ยวภายในบ่อนชนไก่เพื่อเป็นรายได้เสริมด้วย

3) ธุรกิจการค้าต่อเนื่อง เช่น

- ธุรกิจขายไก่ชน ถ้าพัฒนาเป็นไก่เก่งได้ ไก่ชนจะมีราคาสูง นอกจากจะขายตัวไก่ชนแล้ว การมีพ่อพันธุ์เป็นไก่เก่ง มีชื่อเสียงก็จะสามารถขายไข่ไก่ชน ขายลูกไก่ชนในราคาสูงได้ด้วย
- กิจกรรมสร้างอาชีพเสริมจากการเลี้ยงไก่ เช่น อุปกรณ์เกี่ยวกับไก่ชน เช่น ขายสุ่มขังไก่ชน กล่องสำหรับขนย้ายไก่ชน และวัสดุอุปกรณ์อื่น ฯลฯ เวชภัณฑ์เกี่ยวกับการเสริมพลังให้ไก่ชน ยาบำรุงไก่ชน อุปกรณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของไก่ชนทุกชนิด รวมถึง “ยาได้ป” ให้ไก่ชนซึ่งบางชนิดมีราคาถึงขวดละ 3,000 บาท

3.3 วิธีการพนันชนไก่

การพนันชนไก่ มี 2 วิธี คือ

1) การพนันโดยวางเงินเดิมพัน เจ้าของไก่ชนทั้งสองฝ่ายหลังจากเปรียบจับคู่ชนของไก่ได้แล้ว จะวางเงินเดิมพันจำนวนเท่ากัน เงินรวมได้ คือ จำนวนเงินเดิมพันของไก่ชนคู่นั้น ไก่ชนฝ่ายชนะจะได้รับเงินเดิมพันทั้งหมด โดยเจ้าของบ่อนชนไก่จะหักค่าธรรมเนียมหรือที่เรียกว่า “ค่าน้ำ” ไว้ร้อยละ 10 ของจำนวนเงินเดิมพัน

2) การเล่นพนันระหว่างที่ไก่ชนกัน เรียกว่า “เล่นนอก” เป็นการเล่นพนันของนักพนันชนไก่โดยไม่มีเจ้ามือ นักพนันรอบสังเวียนชนไก่เล่นพนันกันเอง โดยอาศัยสายตาและประสบการณ์ในการวิเคราะห์ ไก่ชนที่กำลังชนกัน นักพนันต้องรู้จักชั้นเชิงของไก่ชน มีสายตาที่แหลมคม ว่องไว สมานิติ ดูอาการของไก่ชนข้างที่ตนเองจะเล่นพนันแล้วเสนอราคาพนันต่อรอง ส่งเสียงเชียร์ดัง ๆ พุดคุยไม่ค่อยได้ยิน ดังนั้นจึงมีการใช้ภาษามือเป็นสัญลักษณ์ต่อรองการพนันกัน ประกอบกับการส่งเสียงตะโกนพนัน เช่น เมื่อเสนอราคา “ต่อ” ให้นักพนันคนอื่น “รอง” คนเสนอราคา “ต่อ” จะยกนิ้วมือแสดงจำนวนเท่ากับจำนวนเงินที่จะพนันแล้วคว้าฝ่ามือลง นักพนันจะรู้ว่าเป็นการพนันแบบ “ต่อ” ส่วนคนรองก็จะแสดงภาษามือด้วยการยกนิ้วจำนวนตามที่ต้องการจะ “รอง” และหงายฝ่ามือขึ้น เมื่อตกลงกันแล้วต่างฝ่ายก็จะแสดงหมายเลขประจำตัวในสมุดบันทึกการพนัน ถ้าอยู่ใกล้กันนักพนันชนไก่ทั้งคู่จะเอื้อมมือแตะสัมผัสกันเป็นสัญญาณต่อกันก่อนจะบันทึกลงในสมุดบันทึกประจำตัว

ภาพที่ 5 นักพนันชนไก่ยืนและนั่งดูไก่ชนรอบสังเวียนชนไก่ในบ่อนชนไก่แบบธุรกิจ ขนาดเล็ก
แห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี รอโอกาสเล่นพนัน

การเล่นนอก จะมีการพนันต่อรองกันตลอดเวลา แม้ในระหว่างการพักยกการชนไก่ นักพนันชนไก่ ต้องติดตามสถานการณ์การพนันอย่างใกล้ชิด คุณภาพของไก่ชนตลอดเวลาและร้องเชิญชวนนักพนันหรือผู้ชมรอบๆ สังเวียนชนไก่ให้เล่นพนันกับตนแบบจับคู่ อัตราต่อรองไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสภาพการต่อสู้ของไก่ชนในสนาม และเมื่อได้โอกาสต้องเล่นพนันให้ทันกับการเสนอราคาต่อรองของนักพนันคนอื่นเพื่อให้ตนได้เงินพนันหรือจะได้ไม่เสียพนันหรือหาโอกาส “ออกตัว” เมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่าไก่ชนข้างที่ตนเองเล่นพนันหรือ “ถือหาง” มีอาการสู้คู่ต่อสู้ไม่ได้ก็อาจจะหันไปเล่นพนันกับฝ่ายตรงข้ามแทนเพื่อไม่ให้ตนเสียพนันมากเกินไป การต่อรองอาจจะเป็นแบบเสมอ 1 จ่าย 1 หรือต่อ 1 จ่าย 2 ฯลฯ ถ้าไม่มีใครสนใจก็อาจเสนอเพิ่มอัตราจ่ายให้สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ การต่อรองสูงสุดที่พบคือ ต่อ 1 จ่าย 10 เมื่อจบการแข่งขัน ผู้เล่นพนันฝ่ายชนะจะเรียกรับเงินจากอีกฝ่ายตามที่ตกลงกันไว้ ซึ่งหมายความว่า ไก่ชนฝ่ายที่เสนอราคาพนันต่อเป็นไก่เก่ง มีโอกาสชนะสูงมากหรือมีความมั่นใจว่าชนะคู่ต่อสู้แน่นอน

3.4 ประมาณการวางเงินพนันไก่ชน

ประมาณการเงินพนันชนไก่ของบ่อนชนไก่ทั้ง 2 ประเภท แต่ละประเภทและแต่ละขนาด มีจำนวนคนเล่นพนันต่างกัน และวงเงินพนันต่างกัน ประมาณการได้ดังนี้

1) บ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า เปิดบ่อนแต่ละครั้งจะมีคนเข้าบ่อนประมาณ 100 คน ส่วนใหญ่จะเป็นคนที่ชอบเล่นพนันในพื้นที่ เป็นนักพนันชนไก่สมัครเล่น ผู้ชอบดูการชนไก่ และเจ้าของขุมไก่ในพื้นที่ มีนักพนันชนไกระดับมืออาชีพที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงเข้าร่วมบ้าง มีวงเงินเดิมพันไม่สูงมาก เล่นนอกคิดเห็นเป็น 5 เท่าของเงินเดิมพัน ประมาณการว่า ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่าเฉลี่ยขั้นต่ำประมาณ 3 ตำบลต่อ 1 แห่งหรือประมาณ 37 แห่งทั่วจังหวัด ตั้งอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่ตำบลต่าง ๆ แต่บ่อนที่เปิดชนไก่ มีเงินเดิมพันรวมทุกคู่ประมาณขั้นต่ำ 2,000 – 4,000 บาท หรือเฉลี่ยประมาณ 3,000 บาทต่อครั้ง แต่ละแห่ง มี 1 สังเวียน มีไก่ชนเฉลี่ย 6 คู่ต่อครั้งในช่วงเวลาปกติ (high season) ในระยะเวลา 8 เดือน และเปิดบ่อนชนไก่สัปดาห์ละ 1 วัน สลับกันไปกับบ่อนป่าที่อื่นเพื่อให้นักพนันชนไก่สามารถเดินทางเข้าเล่นพนันได้ทุกวันและเป็นวันที่ไม่ซ้ำกับวันที่บ่อนชนไก่แบบธุรกิจเปิดชนไก่ในวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ของแต่ละสัปดาห์ในเขตอำเภอนั้น ๆ

ช่วงฤดูฝนเป็นช่วงที่ไก่ผลัดขน (low season) ระยะเวลาประมาณ 4 เดือน มีจำนวนไก่เข้าชนจำนวนลดลงเหลือเฉลี่ยประมาณ 3 คู่ต่อครั้ง

วงเงินเดิมน้ำของบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่าไม่สูงมาก บางครั้งเจ้าของขุมไก่ที่เป็นเกษตรกรรายย่อยเลี้ยงไก่ชนแบบหลังบ้านต้องรวบรวมเงินจากเพื่อน ๆ ในขุมหรือเพื่อนที่ชอบเล่นชนไก่ด้วยกัน รวมเป็นเงินเดิมน้ำ และมีเงินเล่นนอกจำนวนหนึ่งเพื่อให้ได้พนันเพิ่มหรือป้องกันการเสียพนันจากเงินเดิมน้ำกรณีที่ไก่ชนฝ่ายตนเองตกเป็นเบี้ยล่าง รายละเอียดประมาณการวงเงินเดิมน้ำ ดังตาราง

ตารางที่ 4 แสดงประมาณการวงเงินเดิมน้ำของบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่าในจังหวัดสุพรรณบุรีต่อ 1 ปี

บ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า	วงเงินเดิมน้ำ
บ่อนป่า 1 แห่งเปิดชนไก่ช่วงเวลาปกติ (high season) 1 ครั้ง ไก่ชนเฉลี่ย 6 คู่	3,000
บ่อนป่า 1 แห่งเปิดชนไก่ช่วงเวลาไก่ผลัดชน (low season) 1 ครั้ง ไก่ชนเฉลี่ย 3 คู่	1,500
บ่อนป่า 1 แห่ง เปิดชนไก่ได้เต็มที่ (high season) ประมาณ 8 เดือน (เดือนละ 4 ครั้ง ไก่ชนเฉลี่ย 6 คู่) รวม 32 ครั้ง	96,000
บ่อนป่า 1 แห่ง เปิดชนไก่ชนไก่ลดลง (low season) ประมาณ 4 เดือน (เดือนละ 2 ครั้ง ไก่ชนเฉลี่ย 3 คู่) รวม 8 ครั้ง	12,000
รวมบ่อนป่า 1 แห่งเปิดชนไก่ตลอดทั้งปีทั้งช่วงเวลาปกติและช่วงไก่ผลัดชน	108,000
บ่อนป่าทั่วจังหวัดจำนวนประมาณ 37 แห่ง	3,996,000

2) บ่อนชนไก่แบบธุรกิจขนาดเล็ก เปิดกิจการต่อเนื่องจำนวน 8 แห่ง วงเงินเดิมน้ำต่อ 1 คู่ต่ำสุด 1,000 บาท สูงสุด ประมาณ 10,000 บาท เฉลี่ยเงินเดิมน้ำขั้นต่ำประมาณคู่ละ 6,000 บาท มีคนเข้าบ่อนเฉลี่ยประมาณ 200 - 300 คน แต่ในบางครั้งที่มีการแข่งซึ่งเป็นการเดิมน้ำของไก่ชนคู่เอก อาจทำให้มี

เงินเดิมพันสูงมากขึ้นและมีคนเข้าบ่อนชนไก่มากขึ้นซึ่งอาจจะสูงขึ้นไปถึง 600 คน เช่น บ่อนไก่ ช.แม่เลี้ยง เคยมีวงเงินเดิมพันสูงสุดถึง 500,000 บาทของไก่ชนคู่เอก ในบ่อนชนไก่ประเภทนี้มีจำนวนไก่ชนเข้าชนในบ่อนเฉลี่ยประมาณ 12 คู่ต่อครั้ง มีสังเวียนชนไก่ประมาณ 3 สังเวียน ดังนั้นเมื่อรวมเงินเดิมพันของบ่อนชนไก่แบบธุรกิจขนาดเล็กต่อการเปิดบ่อนชนไก่ 1 ครั้ง จึงประมาณการวงเงินเดิมพันเฉลี่ยขั้นต่ำในช่วงเวลาปกติ (high season) ประมาณ 72,000 บาทต่อ 1 ครั้ง ระยะเวลาการเปิดบ่อนชนไก่ 8 เดือน ๆ ละ 4 ครั้ง รวม 32 ครั้ง และในช่วงฤดูฝนที่เป็นช่วงไก่ผลัดขน ระยะเวลา 4 เดือนจำนวนไก่เข้าชนลดลง (low season) ประมาณการขั้นต่ำ เปิดบ่อนชนไก่เดือนละ 2 ครั้ง จำนวนไก่ชนเข้าชนในบ่อนลดลงเหลือ 6 คู่ต่อ 1 ครั้ง เงินเดิมพันเฉลี่ย 36,000 บาทต่อ 1 ครั้ง รายละเอียด ดังตาราง

ตารางที่ 5 แสดงประมาณการวงเงินเดิมพันของบ่อนชนไก่แบบบ่อนธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดสุพรรณบุรีต่อ 1 ปี

บ่อนชนไก่แบบบ่อนธุรกิจขนาดเล็ก	วงเงินเดิมพัน
บ่อนธุรกิจขนาดเล็ก 1 แห่งเปิดชนไก่ช่วงเวลาปกติ (high season) 1 ครั้ง ไก่ชนเฉลี่ย 12 คู่ต่อ 1 ครั้ง	72,000
บ่อนธุรกิจขนาดเล็ก 1 แห่งเปิดชนไก่ช่วงเวลาปกติ (low season) 1 ครั้ง ไก่ชนเฉลี่ย 6 คู่ต่อ 1 ครั้ง	36,000
บ่อนธุรกิจขนาดเล็ก 1 แห่ง เปิดชนไก่ได้เต็มที่ (high season) ประมาณ 8 เดือน (เดือนละ 4 ครั้ง ไก่ชนเฉลี่ย 12 คู่) รวม 32 ครั้ง	2,304,000
บ่อนธุรกิจขนาดเล็ก 1 แห่ง เปิดชนไก่ช่วงไก่ผลัดขน (low season) ประมาณ 4 เดือน (เดือนละ 2 ครั้ง ไก่ชนเฉลี่ย 6 คู่) รวม 8 ครั้ง	288,000
รวมบ่อนธุรกิจขนาดเล็ก 1 แห่งเปิดชนไก่ตลอดทั้งปีทั้งช่วงเวลาปกติและช่วงไก่ผลัดขน	2,592,000
บ่อนธุรกิจขนาดเล็กทั่วจังหวัดจำนวนประมาณ 8 แห่ง (ถ้าไม่รวม ช.แม่เลี้ยงจะเป็น 7 แห่งจะเท่ากับ 18,144,000)	20,736,000

หมายเหตุ การคำนวณเงินเดิมพันไม่รวม บ่อนชนไก่เปิดใหม่ (บ่อน ช.แม่เลี้ยง) เนื่องจากรายรับ – รายจ่าย จำนวนคนเข้าบ่อน และจำนวนไก่ชนที่เข้ามาชนในบ่อนยังไม่คงที่ ทำให้เงินเดิมพันและเงินพนันไม่แน่นอน

3) บ่อนชนไก่แบบธุรกิจขนาดกลาง มีจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ บ่อนชนไก่ทรัพย์สินเจริญชัย ส.สวนกล้วย และทัพตีเหล็ก มีจำนวนไก่ชนเฉลี่ยประมาณ 20 คู่ต่อครั้งเฉลี่ยวงเงินเดิมพันเฉลี่ยต่อคู่ประมาณ 40,000 บาท มีคนเข้าบ่อนประมาณ 1,000 คน ดังนั้นถ้าประมาณการขั้นต่ำของวงเงินเดิมพันของบ่อนในช่วงเวลาปกติ (high season) ระยะเวลา 8 เดือน มีวงเงินเดิมพันเฉลี่ยประมาณ 800,000 บาทต่อ 1 ครั้ง ส่วนช่วงเวลาไถ่ผลัดชน (low season) มีจำนวนไก่ชนลดลงเหลือประมาณ 10 คู่ ต่อครั้งในระยะเวลา 4 เดือน เฉลี่ยเงินเดิมพันต่อการเปิดบ่อนชนไก่ 1 ครั้งประมาณ 400,000 บาท รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 6 แสดงประมาณการเงินเดิมพันของบ่อนชนไก่แบบบ่อนธุรกิจขนาดกลางในจังหวัดสุพรรณบุรีต่อ 1 ปี

บ่อนชนไก่แบบธุรกิจขนาดกลาง	วงเงินเดิมพัน
บ่อนธุรกิจขนาดกลาง 1 แห่งเปิดชนไก่ช่วงเวลาปกติ (high season) 1 ครั้ง ไก่ชนเฉลี่ย 20 คู่ต่อ 1 ครั้ง	800,000
บ่อนธุรกิจขนาดกลาง 1 แห่งเปิดชนไก่ช่วงเวลาปกติ (low season) 1 ครั้ง ไก่ชนเฉลี่ย 10 คู่ต่อ 1 ครั้ง	400,000
บ่อนธุรกิจขนาดกลาง 1 แห่ง เปิดชนไก่ได้เต็มที่ (high season) ประมาณ 8 เดือน (เดือนละ 4 ครั้ง ไก่ชนเฉลี่ย 20 คู่) รวม 32 ครั้ง	25,600,000
บ่อนธุรกิจขนาดกลาง 1 แห่ง เปิดชนไก่ช่วงไถ่ผลัดชน (low season) ประมาณ 4 เดือน (เดือนละ 2 ครั้ง ไก่ชนเฉลี่ย 10 คู่) รวม 8 ครั้ง	3,200,000
รวมบ่อนธุรกิจขนาดกลาง 1 แห่งเปิดชนไก่ตลอดทั้งปีทั้งช่วงเวลาปกติและช่วงไถ่ผลัดชน	28,800,000
บ่อนธุรกิจขนาดกลางทั่วจังหวัดจำนวนประมาณ 3 แห่ง	86,400,000

ดังนั้น ถ้ารวมวงเงินเดิมพันของบ่อนธุรกิจจังหวัดสุพรรณบุรีทั้งบ่อนขนาดเล็กจำนวน 8 แห่ง และบ่อนขนาดกลาง จำนวน 3 แห่ง ในรอบ 1 ปี ประมาณการเงินเดิมพันหมุนเวียนขั้นต่ำในบ่อนชนไก่รวมทั้ง 11 แห่ง รวมเงินเดิมพันทั้งสิ้น 107,136,000 บาท และเงินเดิมพันของบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า มีจำนวนทั้งสิ้น 3,996,000 บาท และถ้ารวมวงเงินเดิมพันของบ่อนชนไก่ในจังหวัดสุพรรณบุรีทุกประเภทต่อ 1 ปี รวมวงเงินเดิมพันประมาณการขั้นต่ำประมาณ 111,132,000 บาท ถ้ารวมเงินพนันที่นักพนันชนไก่เล่น

นอกตลอด 1 ปี โดยประมาณการจากวงเงินเดิมพัน นักพนันชนไก่ที่เข้าบ่อนเล่นพนันชนไก่ทั้งปีมีวงเงินเล่นนอกประมาณ 555,660,000 บาท และอาจจะได้เสียจากวงเงินที่เล่นนอกทั้งหมดร้อยละ 40 ของจำนวนเงินที่เล่นนอกทั้งหมดหรือประมาณ 222,264,000 บาท

4. บทวิเคราะห์

จากการนำเสนอช่วงต้นถึงพัฒนาการของการเลี้ยงไก่ชนที่เริ่มมาจากการเลี้ยงไก่พื้นเมืองแบบเลี้ยงปล่อยหลังบ้านให้ไก่หากินเองตามธรรมชาติ เมื่อคนเลี้ยงเห็นไก่รุ่นเพศผู้ที่มีลักษณะดีจึงนำมาพัฒนาเป็นไก่ชน แต่เดิมมีเป้าหมายการเลี้ยงไก่เพื่อเสริมรายได้โดยขายเป็นไก่เนื้อซึ่งน้ำหนักขายและเป็นอาหารของครอบครัว ต่อมาเป้าหมายดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นการเลี้ยงไก่ชนแบบพื้นบ้านหรือแบบหลังบ้านเข้ามาแทนที่ มีการคัดสายพันธุ์ การคัดแยกขงส์มอย่างเป็นระบบเพื่อขายไก่ชนเป็นตัว และคัดแยกไก่ที่มีลักษณะไม่ดีหรือไก่เพศเมียซึ่งน้ำหนักขายหรือสำหรับเป็นอาหารของครอบครัว การเลี้ยงไก่ชนพื้นบ้านแบบขายเป็นตัวได้ราคาสูง ส่งผลให้การเลี้ยงไก่ชนแบบหลังบ้านขยายมากขึ้นและเกิดพัฒนาการการเลี้ยงหลังบ้านและซุ้มไก่ชน คนเลี้ยงไก่ได้เรียนรู้หลักวิชาการและวิธีการเลี้ยงไก่จากสื่อช่องทางต่าง ๆ นำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงวิธีการ ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มจากการเลี้ยงไก่ชนมากขึ้น แต่กระบวนการพัฒนาทักษะและการฝึกซ้อมไก่ชนให้เป็นที่เก่งยังมีวิธีการไม่แตกต่างจากเมื่อ 10 ปีก่อนมากนัก กล่าวคือ มีการซุ่มปล้ำไก่ชนในซุ้มตนเองและนำออกซุ่มปล้ำในบ่อนปาก่อนจะนำเข้าชนในบ่อนธุรกิจ และมีการใช้เวทภัณฑ์เกี่ยวกับไก่ชนเข้ามาเสริมให้ไก่ชนมีพัฒนาการรวดเร็วขึ้น

การชนไก่ไม่ใช่การละเล่นพื้นบ้านอีกต่อไป แต่เป็นวิธีการและเครื่องมือหนึ่งเพื่อให้ได้เงินพนันจากคู่ตรงข้าม เริ่มตั้งแต่บ่อนป่ามาสู่บ่อนธุรกิจ และมีนักพนันชนไก่จำนวนหนึ่งเดินทางไปเล่นพนันชนไก่ในบ่อนชนไก่แบบบ่อนธุรกิจขนาดใหญ่ในจังหวัดใกล้เคียง นอกจากนั้นในบ่อนชนไก่ประเภทต่าง ๆ ก็มีคนเข้าบ่อนจำนวนหนึ่งที่มีเป้าหมายหลักเพื่อการพนันชนไก่ บางคนมีเป้าหมายรองเพื่อเสาะหาไก่เก่งที่ชนชนะในบ่อนและติดต่อขอซื้อเพื่อนำเข้าซุ้มตนเองและพัฒนาทักษะของไก่ชนเพื่อนำออกชนในบ่อนอื่นต่อไป ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ได้ส่งผลให้ธุรกิจไก่ชนมีความคึกคัก มีผู้เข้ามาเกี่ยวข้องในวงการธุรกิจมากขึ้น และสร้างกระแสเศรษฐกิจซุ้มชนไก่ให้เติบโตมากขึ้น

คนเข้าบ่อนชนไก่ที่มีความนิยมชอบเล่นไก่ชนยังคงเข้าบ่อนอย่างต่อเนื่องทั้งที่เป็นเจ้าของไก่ชนเจ้าของซุ้มไก่ชน และมีคนรุ่นใหม่ (new generation) เข้าบ่อนชนไก่มากขึ้น นับว่าเป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่

เกิดขึ้น คนรุ่นใหม่เป็นกลุ่มคนที่มีทักษะเชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่เป็นอย่างดี เมื่อคนกลุ่มนี้เข้ามาในวงการได้ทำให้วงการไก่ชนเกิดการเรียนรู้และปรับใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้นผสมผสานกับการเรียนรู้ตามพัฒนาการของสังคม เกิดการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ คนเล่นไก่ชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับไก่ชนง่ายขึ้น พัฒนาการทางเทคโนโลยีการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทในธุรกิจชนไก่เพื่อเป็นตัวช่วยในกระบวนการต่าง ๆ ตั้งแต่การสื่อสารระหว่างกันของคนชอบไก่ชน คนเลี้ยงไก่ คนเล่นพนันชนไก่ และคนที่ชอบสืบค้นหาไก่เก่ง เกิดธุรกิจการซื้อขายไก่ชนผ่านระบบออนไลน์และการซื้อขายเวชภัณฑ์เกี่ยวกับไก่ชนผ่านระบบออนไลน์

ด้านวงเงินพนันก็เพิ่มจำนวนมากขึ้นทั้งเงินเดิมพันและเงินเล่นนอกของนักพนันชนไก่แต่ละคู่ เห็นได้จากการประเมินวงเงินพนันในการศึกษาคั้งนี้ซึ่งเป็นการประเมินขั้นต่ำ แต่ยังมีจำนวนเงินพนันที่เพิ่มสูงกว่าวงเงินพนันเมื่อ 10 ปีก่อนในทุกด้าน ทั้งที่ช่วงเวลาในการศึกษาคั้งนี้เป็นช่วงที่เศรษฐกิจของประเทศและเศรษฐกิจของจังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่รอฟื้นตัวจากการได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 2019 ในช่วงที่ผ่านมา

4.1 การเปลี่ยนแปลงของสนามชนไก่

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อธุรกิจชนไก่อย่างรุนแรง เริ่มตั้งแต่บ่อนชนไก่ทุกประเภทถูกสั่งปิดตามคำสั่งของกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2563 ถ้ามีการลักลอบเล่นพนันชนไก่ต้องเสียค่าปรับสูงถึง 20,000 บาทหรือลงโทษจำคุก 3 เดือนถึง 1 ปี ในระยะแรกมีบ่อนชนไก่แบบบ่อนปลาลักลอบเปิดให้ชนไก่บ้าง โดยเจ้าของบ่อนยินยอมจ่ายค่าส่วยเป็นจำนวนเงินที่สูงมาก แต่ก็ไม่สามารถดำเนินการได้นานต้องหยุดกิจการ มีบางแห่งถูกจับกุมและต้องจ่ายค่าปรับแพงมาก หลังจากคำสั่งให้งดเล่นการพนันชนไก่อันเป็นเวลาได้เกือบ 3 ปี จึงมีคำสั่งให้เปิดกิจการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย สั่งการ “การอนุมัติอนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนัน” ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2565 และมีหนังสือแจ้งชักซ้อมแนวทางการอนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนันประเภทให้สัตว์ต่อสู้กันหรือแข่งขันสัตว์ ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2566

หลังจากผ่านช่วงสถานการณ์โควิด 19 บ่อนชนไก่บางแห่งหยุดกิจการ บางรายได้ปรับสภาพพื้นที่ไปทำกิจการอื่น บางรายเจ้าของบ่อนเสียชีวิตแล้วไม่มีคนสืบทอดต่อจึงปิดกิจการอย่างถาวร แต่ได้มีบ่อนชนไก่แห่งใหม่เริ่มทยอยขอใบอนุญาตและเปิดดำเนินการ โดยขอขึ้นทะเบียนในอำเภอต่าง ๆ และแจ้งให้

เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อำเภอลงพื้นที่เข้าตรวจสอบความถูกต้องของสถานที่ตั้งบ่อนชนไก่ก่อนได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการ ในระยะแรกบ่อนชนไก่ต่าง ๆ มีคนเข้าบ่อนไม่มากนัก เนื่องจากยังห่วงเกรงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา ดังนั้นบ่อนชนไก่บางแห่งได้มีวิธีการสร้างแรงจูงใจต่าง ๆ เพื่อชักชวนให้คนเข้าบ่อนเพิ่มมากขึ้นทั้งเจ้าของไก่ชน นักพนันชนไก่และคนที่เกี่ยวข้อง เช่น การลดค่าบัตรเข้าบ่อน การแจกอาหารและเครื่องดื่มฟรี บางแห่งมอบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เจ้าของไก่ชนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นำไก่ชนมาชนในบ่อนด้วย ในที่สุดบ่อนชนไก่ก็เกิดความตื่นตัวขึ้นอีกครั้งและมีพัฒนาการขึ้นเรื่อย ๆ ธุรกิจการพนันชนไก่ในจังหวัดสุพรรณบุรีก็คึกคักขึ้นอีกครั้ง มีบ่อนชนไก่แบบบ่อนธุรกิจที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายจัดตั้งขึ้นจำนวนทั้งสิ้น 14 แห่ง เพิ่มจากเมื่อ 10 ปีก่อนถึง 1 เท่าตัว มีพัฒนาการที่ทันสมัยมากขึ้น เช่น มีระบบการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว การติดตั้งกล้องวงจรปิดในบ่อนและซุ้ม ระบบที่วิ่งวงจรปิดเพื่อถ่ายทอดสดภายในบ่อน เกิดกลุ่มสื่อสารออนไลน์เกิดขึ้นหลายกลุ่ม

4.2 นักพนันรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่และวิธีการเล่นแบบเก่ากับแบบใหม่

ปัจจุบันนักพนันชนไก่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยนักพนันชนไกรุ่นเก่าที่ยังมีสุขภาพแข็งแรงและชอบเล่นการพนันชนไก็ยังคงตระเวนเล่นพนันชนไก่เกือบทุกวัน เช่น วันเสาร์-อาทิตย์เข้าเล่นพนันชนไก่ในบ่อนชนไก่แบบธุรกิจ ส่วนวันจันทร์-ศุกร์จะเล่นพนันชนไก่ในบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่าที่กระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ วิธีการเล่นพนันทั้งการวางเงินเดิมพันและการเล่นนอก ส่วนใหญ่เป็นการพนันแบบดั้งเดิมที่นักพนันชนไก่ปฏิบัติสืบทอดกันมา คือ การตัดสินใจเล่นพนันจากการพิจารณาลักษณะของไก่ชน สายพันธุ์ไก่ชน ความแข็งแรงทรงร่างกายของไก่ชน พิจารณาร่องรอยประสบการณ์การชนของไก่เป็นสำคัญ และในช่วงเวลาที่ไก่ชนกันโดยเฉพาะในยกแรก (อันแรก) นักพนันชนไก่ที่เล่นนอกก็จะสังเกตดูเชิงการชนของไก่แล้วรอโอกาสที่จะเล่นพนัน การพนันต่อรองจะเริ่มขึ้นหลังการชนของไก่ผ่านไปประมาณ 10 – 15 นาทีและการต่อรองจะเข้มข้นมากขึ้นเรื่อย ๆ

คนเล่นพนันชนไก่ที่เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่สนใจการชนไก่และเข้ามาเล่นพนันชนไก่มากขึ้น ดังที่นักพนันคนหนึ่งกล่าวไว้ในเวทีสนทนากลุ่มย่อยนักพนันชนไกว่า “เด็กรุ่นใหม่เข้ามาเล่นพนันชนไก่เยอะมาก เขียนพนันไก่ชนหลายคนก็เป็นเด็กรุ่นใหม่ สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจาก คนรุ่นใหม่เหล่านี้เห็นดารานักแสดงและบุคคลที่มีผู้ติดตามบนแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย (influencer) ที่เป็นคนรุ่นใหม่หลายคนชอบเล่นไก่ชนจึงเกิดการเลียนแบบ คนรุ่นใหม่เหล่านี้เป็นกลุ่มคนที่เรียนรู้ได้ไว กล้าตัดสินใจ มีความรู้เกี่ยวกับไก่ชนมาก มี

ทักษะด้านเทคโนโลยีการสื่อสารดี และเล่นในวงเงินพนันสูง” การเล่นเกมพนันชนไก่ของคนรุ่นใหม่ เริ่มด้วยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับไก่ชน (profile) ประสิทธิภาพชนของไก่ชนแต่ละตัว การติดตามไก่เก่งที่เดินสายเข้าชนในบ่อนต่าง ๆ การสืบค้นข้อมูลจากเพื่อน ๆ ในแอดวงและกลุ่มสื่อสารต่าง ๆ แล้วเข้าเล่นเกมพนันในบ่อนตามข้อมูลที่ได้ อีกกรณีหนึ่งคือการเล่นพนันชนไก่โดยคนรุ่นใหม่เป็นเจ้าของไก่ชนแล้วนำไก่เข้าชนโดยวางเงินเดิมพัน และเล่นนอกกับไก่ชนของตนเองหรือตัวไก่ชนที่ตนเองรู้จักและมีข้อมูล นอกจากนี้การเดินทางที่มีความสะดวกสบายมากขึ้นเป็นปัจจัยสนับสนุนให้คนรุ่นใหม่สามารถเข้าบ่อนชนไก่และเล่นพนันชนไก่ในพื้นที่ต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น และสามารถข้ามพื้นที่ไปเล่นพนันชนไก่ในจังหวัดข้างเคียงได้ และการมีกลุ่ม Line ไก่ชนยังเป็นช่องทางสื่อสารกระจายข้อมูลถึงกัน ทั้งปรึกษาหารือกัน ชวนกันไปเล่นพนัน และแลกเปลี่ยนข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติม

4.3 เทคโนโลยีสมัยใหม่

การสื่อสารด้วยระบบออนไลน์เป็นมิติการติดต่อสื่อสารแนวใหม่ที่เข้ามามีบทบาทสนับสนุนการชนไก่มากขึ้นผ่านระบบออนไลน์ เช่น การเข้ามาในวงการพนันชนไก่ของนักพนันชนไก่อุ่นใหม่ที่อายุน้อยและนักพนันหน้าใหม่ เหตุผลประการหนึ่งมาจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ทำให้ได้รับข้อมูลมากขึ้น และมีกรณีดารานักแสดงหลายคนที่เป็นคนรุ่นใหม่ชอบเล่นพนันชนไก่นำเสนอข้อมูล (post) ผ่านสื่อออนไลน์ในช่องทางต่าง ๆ ทำให้คนรุ่นใหม่เกิดการเลียนแบบ

จากการศึกษาพบว่า การหาคู่ชนไก่ในบางครั้งก็มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามาช่วยสื่อสารประชาสัมพันธ์ชักชวนเจ้าของไก่ชนให้นำไก่มาเปรียบชนไก่กัน เช่น มีการตั้งกลุ่มไลน์ไก่ชนเพื่อประชาสัมพันธ์หาคู่ชน สื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับไก่ชน เสนอทำทายวงเงินเดิมพัน ซึ่งเป็นการสร้างกระแสเชิญชวนนักพนันชนไก่เข้ามาบ่อนชนไก่ ซึ่งกลุ่มไลน์ไก่ชนบางกลุ่มมีสมาชิกกลุ่มกว่า 1,000 คน โดยการเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มจะไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ และสามารถสื่อสารและรับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับไก่ชนและการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ได้เช่นเดียวกับกลุ่มไลน์อื่นทั่วไป

นักพนันชนไก่คนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า การชนไก่ในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีด้านสื่อสารเข้ามาช่วยมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้โทรศัพท์มือถือในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ในบ่อนชนไก่บางแห่งมีการถ่ายทอดสดผ่านระบบ VTR ให้ผู้เข้าบ่อนได้เห็นอย่างใกล้ชิด มีนักพนันหน้าใหม่ ผู้หญิงกลุ่มวัยรุ่น คนรุ่นใหม่เหล่านี้กล้าเล่นพนันและมีทักษะทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่ดี สามารถค้นหา

ข้อมูลและสื่อสารทางออนไลน์ได้ดี มีระบบ FC หรือแฟนคลับไถ่ชนที่เป็นระบบ ทำให้เกิดความรู้จักคุ้นเคย สนับสนุนข้อมูลซึ่งกันและกันได้ (มานะ พุ่มจันทร์, 25 พฤษภาคม 2567)

การเพาะเลี้ยงไถ่ชนมีพัฒนาการยกระดับมากขึ้น มีการนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสื่อสาร มาสนับสนุน เช่น ใช้สื่อออนไลน์ในการสืบเสาะค้นหาไถ่ชนสายพันธุ์ดี ไถ่เก่ง มีกลุ่มไลน์สำหรับสื่อสาร ระหว่างกันเพื่อสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับไถ่ชน ซื่อขายไถ่ชน ขายไข่ไถ่ ทำทนายการเล่นพนันชนไถ่ ฯลฯ ส่งผลให้ ขอบเขตการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องไถ่ชนกว้างขวางยิ่งขึ้น นักพนันชนไถ่หรือคนเลี้ยงไถ่ชนบางคนเป็น สมาชิกกลุ่มไลน์เกี่ยวกับไถ่ชน 4-5 กลุ่ม นอกจากนั้นยังมีการพัฒนาระบบการทำข้อมูลประจำตัวของไถ่ชน (profile) มาช่วยในการเพาะเลี้ยงไถ่ชนเพื่อติดตามและพัฒนาสายพันธุ์ไถ่ชนด้วย (สนทนากลุ่มย่อยนัก พนันชนไถ่, อ่างแล้ว) พัฒนาการดังกล่าวได้ทำให้คนเลี้ยงไถ่ชนสามารถสร้างมูลค่าให้กับไถ่ชนมากขึ้น สร้างแรงจูงใจให้คนเลี้ยงไถ่ชน นักพนันไถ่ชนหรือคนทั่วไปสนใจไถ่ชนมากขึ้น การมีระบบข้อมูลประจำตัว ไถ่ชนได้ทำให้การสืบค้นประวัติความเป็นมาของไถ่ชนตัวนั้นๆ ได้ง่ายขึ้น เช่น คนเลี้ยงไถ่ชนบางคน หลังจากสืบค้นข้อมูลประวัติไถ่ชนแล้วพบว่า ไถ่ชนตัวนี้มีประวัติการชนเก่ง ชนะในเวลาอันสั้น ก็อาจจะรวม หุ่นกับเพื่อน ร่วมกันประมูลซื้อไถ่ชนตัวนั้นเพื่อมาเข้าซุ้ม นำมาฝึกซ้อมและนำออกชน ถ้าชนชนะนอกจาก จะได้รับเงินพนันแล้ว ราคาไถ่ชนตัวดังกล่าวก็จะเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่า วงเงินพนันในการชนครั้งต่อไปก็จะ เพิ่มขึ้นตามไปด้วย หลังจากปลดระวาง สามารถนำมาเป็นพ่อพันธุ์เพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ ขายไข่ ขาย ลูกไถ่สร้างรายได้ให้เจ้าของซุ้มได้อีกด้วย เจ้าของซุ้มไถ่ชนและเจ้าของบ่อนชนไถ่คนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า “พ่อไถ่ ชนเก่งจะให้ลูกไถ่ 1 รุ่น ลูกไถ่ที่ได้ไม่ได้ชนเก่งทุกตัว แต่ต้องมีลูกไถ่ที่สามารถพัฒนาเป็นไถ่เก่งได้ตาม สายเลือดพ่อพันธุ์แน่นอน ความเชื่อมั่นดังกล่าวทำให้เกิดธุรกิจขายไข่ไถ่และลูกไถ่เล็ก เช่น ไข่ไถ่ที่ได้ขาย ได้ถึงฟองละ 500 - 1,000 บาท ลูกไถ่คู่ละ 3,000 บาท ไถ่หนุ่มที่มีอายุ 5 - 6 เดือนขายได้อย่างน้อยตัวละ 5,000 บาท ไถ่สาวตัวละ 3,000 บาท เป็นต้น (โชคชัย วงศ์ไชยา, 30 มิถุนายน 2567) ส่วนไถ่รุ่นที่ไม่มีแวว จะพัฒนาเป็นไถ่ชน ก็ซังขายเป็นไถ่เนื้อสร้างรายได้ให้คนเลี้ยงต่อไป

การใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารมาช่วยสนับสนุนธุรกิจไถ่ชนที่นับว่ามีพัฒนาการมาก คือ การ ติดตั้งกล้องวงจรปิดในสนามหรือบ่อนชนไถ่เพื่อบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในวันบ่อนเปิดทำการ จุดสำคัญที่เจ้าของบ่อนชนไถ่มักจะติดตั้งกล้อง เช่น จุดเก็บค่าผ่านประตูทางเข้าบ่อนชน บริเวณพบปะกัน ของคนเข้าบ่อน และจุดสำคัญ คือ สังเวียนชนไถ่ต่าง ๆ โดยเฉพาะสังเวียนหลักอาจมีการติดตั้งกล้องวงจร ปิดมากกว่า 1 ตัวเพื่อบันทึกการชนในช่วงเวลาต่าง ๆ ของไถ่ชนแต่ละคู่ และบางแห่งได้ใช้บันทึกการชนไถ่ ถ่ายทอดสดผ่าน VTR ให้ผู้เข้าบ่อนชนไถ่ได้ชมอย่างใกล้ชิดด้วย โดยเฉพาะไถ่ชนคู่ดังที่มีการราคาเดิมพัน

สูง การบันทึกการชนของไก่ชนแต่ละช่วงเวลาของแต่ละคู่จะเป็นประโยชน์ต่อกรรมการสนามหรือกรรมการห้ามไก่ชนในสังเวียนในกรณีเกิดปัญหาไม่คาดคิดหรือใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินแพ้ชนะของไก่ชน บางคู่ที่ไม่สามารถตัดสินผลการชนได้ด้วยสายตา ซึ่งกรรมการสามารถเรียกดูการบันทึกจากกล้องวงจรปิด เพื่อประกอบการตัดสินแพ้ชนะได้

ส่วนในขุมเลี้ยงไก่ชน มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดเช่นกันโดยเฉพาะในจุดสำคัญ ๆ เช่น บริเวณจุดพักไก่เก่งของขุมเพื่อสังเกตพฤติกรรมของไก่ชนและบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อป้องกันและเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของเจ้าของขุมหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น ในขุมเลี้ยงไก่ชนบางแห่งอาจติดตั้งกล้องวงจรปิดหลายจุดเพื่อให้บันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขุมเลี้ยงไก่

5. ผลกระทบจากการพนันชนไก่

การพนันชนไก่ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งด้านรายได้ รายจ่าย เกียรติยศชื่อเสียง และอาจนำไปสู่ปัญหาครอบครัว ชุมชน และสังคม ผลกระทบที่เกิดขึ้นอยู่กับการมีสติและการบริหารจัดการด้านการเงินและเวลาให้เกิดความลงตัวของนักพนันชนไก่และผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้าวิเคราะห์ในอีกแง่มุมหนึ่งพบว่า การพนันชนไก่เป็นการเล่นพนันที่มีวงเงินไม่สูงมากนัก สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนฐานล่างที่มีรายได้ในขั้นต่ำ มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในชุมชน ทำให้การพนันชนไก่ไม่ได้ส่งผลกระทบทั้งในด้านลบหรือด้านบวกที่รุนแรงมากนัก

1) ผลกระทบด้านบวก การพนันชนไก่ได้ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน เป็นการกระจายรายได้ ทำให้เกิดอาชีพรับจ้างเลี้ยงไก่ เกิดการจ้างงาน คนเลี้ยงไก่ชนทั้งการเลี้ยงไก่ชนแบบหลังบ้านหรือตั้งเป็นขุมเลี้ยงไก่ชนเล็ก ๆ ที่ลงทุนไม่มากนัก ไม่ต้องใช้หลักวิชาการมากนักแต่อาศัยความรู้ภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาเป็นต้นทุนมาพัฒนาขีดความสามารถของไก่ชนให้เป็นไก่เก่ง ทำให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้น สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว นอกจากนั้นไก่ที่มีลักษณะไม่ดีก็เป็นอาหารโปรตีนช่วยลดรายจ่ายของครอบครัวได้

กรณีที่ผู้เลี้ยงไก่ชนเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญหรือเป็นนักพนันชนไก่ สามารถนำไก่ออกชนก็จะสร้างรายได้ให้กับตนเองและพรรคพวกได้ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีบ่อนชนไก่หลายแห่ง ยิ่งเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการสร้างรายได้ดังกล่าวได้ดียิ่งขึ้น ดังที่นักพนันไก่ชนคนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า การเล่นพนันชนไก่ ทำให้ครอบครัวมีรายได้ไม่น้อยกว่าเดือนละ 30,000 บาท

นอกจากนั้น ยังทำให้เกิดธุรกิจสนับสนุนการพนันชนไก่หลายกิจกรรม ซึ่งได้สร้างรายได้ด้วยเช่นกัน เช่น สุ่ม ยา ขยายอาหาร ฯลฯ ธุรกิจขยายผลสื่อสารประชาสัมพันธ์ เช่น การผลิตสื่อชุมชนเลี้ยงไก่ชน เป็นต้น

2) ผลกระทบด้านลบ มีหลายประการ เช่น

- ทำให้เสียเงินพนันโดยเฉพาะเจ้าของไก่ชนที่ไก่ชนแพ้ต้องเสียเงินเดิมพันทั้งหมด นักพนันหน้าใหม่ในพื้นที่ที่ “ไม่ทันเกม ออกตัวไม่ทัน” หลังจากที่ไก่ชนฝ่ายที่ตนเอง “ถือหาง” หรือเล่นพนันอยู่เสียเปรียบ กลุ่มนี้ก็จะกลายเป็นกลุ่มคนที่เสียพนันต้องรอแก้เกมพนันในไก่ชนคู่ต่อไป เจ้าของไก่ชนที่แพ้พนันจากไก่ชนตัวแรกที่ชนแพ้จะรอชนะในครั้งที่ 2 ดังนั้นสุ่มไก่สุ่มหนึ่ง ๆ ที่นำไปชนในบ่อนจึงต้องเตรียมไก่ชนไปไม่น้อยกว่า 2 ตัว เพื่อแก้มือ ส่วนนักพนันที่เสียพนัน ก็คือ เสียเงินสดที่เตรียมมาและพร้อมที่จะได้เสียการพนัน
- บ่อนชนไก่แบบบ่อนป่าเข้าบ่อนได้ง่าย เนื่องจากเป็นบ่อนชนไก่ในชุมชนหรือหมู่บ้าน ไม่มีการจำกัดเพศและวัย ทำให้เด็กเยาวชนที่สนใจเข้าไปเรียนรู้การพนันชนไก่ได้ง่ายและอาจจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนติดเล่นการพนันได้
- ส่งผลกระทบต่อครอบครัวของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับไก่ชนที่มีความรู้สึกไม่ชอบและไม่เห็นด้วยกับการชนไก่ เช่น ภรรยาของคน เล่นไก่ชนจะเห็นว่าการคลุกคลีใกล้ชิดกับไก่ชนเป็นเรื่องสกปรกและน่ารังเกียจ เห็นได้จากที่มีภรรยาของนักพนันชนไก่บางคนไปเล่นพนันชนไก่กับสามีในระยะแรก ๆ หลังจากนั้นก็เลิกไปให้สามีไปคนเดียว ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ สามีมีเวลาให้กับครอบครัวน้อยลง บางครอบครัวอาจก่อให้เกิดปัญหาครอบครัว มีเรื่องผู้หญิงคนใหม่เข้ามาเกี่ยวพัน หรือนักพนันชนไก่บางคนมีภรรยาคนใหม่ เนื่องจากที่เล่นพนันชนไก่ได้เงินพนันหมุนเวียนไม่ขาดมือ สามารถใช้จ่ายคล่องมือจนนำไปสู่ปัญหาครอบครัวแตกแยกได้ และบางรายอาจก่อหนี้สินเพิ่มขึ้น
- การจ่ายส่วยให้กับเจ้าหน้าที่รัฐของบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับการดำเนินกิจการของบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า ซึ่งหลังจากที่ได้จ่ายส่วยแล้วจะไม่มีเจ้าหน้าที่รัฐมารบกวนหรือตรวจจับในระหว่างที่มีการชนไก่ แต่ในอีกแง่มุมหนึ่งเป็นการสนับสนุนให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐมีทัศนคติที่ดีต่อการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างค่านิยมที่ไม่ถูกต้องเกิดขึ้น

6. สรุปและข้อเสนอแนะ

การชนไก่ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นกิจกรรมที่สืบทอดกันมานาน มีความเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของประชาชนในจังหวัดที่เป็นเกษตรกรทำนา ทำไร่และพืชเศรษฐกิจต่าง ๆ มีประวัติการเลี้ยงไก่

พื้นบ้านและไถ่ชนในพื้นที่ต่าง ๆ มานาน และที่สำคัญคือ จังหวัดสุพรรณบุรีได้ชื่อว่า เป็นดินแดนยุทธหัตถี มีประวัติศาสตร์การต่อสู้ของสมเด็จพระนเรศวรที่มีตำนานเรื่องการชนไก่ชนะไก่ชนกับกษัตริย์พม่า เรื่องราวเหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นอย่างหนึ่งให้ประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรีมีความนิยมเลี้ยงและเล่นชนไก่สืบทอดมา และมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงมาตามเวลา

ธุรกิจการไก่ชนเติบโตเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ขนาดเศรษฐกิจในจังหวัดสุพรรณบุรีมีวงเงินหมุนเวียนไม่น้อยต่อปี หลังจากเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 บ่อนชนไก่ทุกประเภทถูกสั่งปิดลงในกลางปี 2563 และบ่อนชนไก่ได้รับอนุญาตให้เปิดกิจการได้อีกครั้งในกลางปี 2565 ช่วงเวลาประมาณ 2 ปีที่เผชิญปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสได้ส่งผลให้วงเงินในระบบเศรษฐกิจใต้ดินของจังหวัดสุพรรณบุรีขาดหายไปหลายล้านบาทต่อปี หลังจากการแพร่ระบาดลดลงวงการเงินใต้ดินขึ้นอย่างรวดเร็วเนื่องจากจำนวนผู้เลี้ยงไก่ชนและซุ้มไก่ชนต่าง ๆ ไม่ได้ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อโรคมากนัก ที่น่าสนใจคือ การเพิ่มขึ้นของจำนวนซุ้มไก่ชนที่เลี้ยงไก่ชนแบบหลังบ้านโดยเฉพาะในพื้นที่ที่บ่อนชนไก่แบบบ่อนป่าและบ่อนธุรกิจถูกตามกฎหมายหลายแห่ง และจำนวนบ่อนชนไก่ทั้งบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่าและบ่อนธุรกิจได้ขออนุญาตเปิดกิจการเพิ่มขึ้น และที่สำคัญคือ การเพิ่มขึ้นของยอดเงินพนันในบ่อนชนไก่ประเภทต่าง ๆ พบว่า เงินเดิมพันของบ่อนธุรกิจในจังหวัดสุพรรณบุรีทั้งบ่อนขนาดเล็กและบ่อนขนาดกลางที่เปิดทำการอย่างต่อเนื่องรวม 11 แห่ง เงินเดิมพันของบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่า และวงเงินเล่นนอกที่นักพนันเล่นพนันช่วงที่ไก่ชนกัน รวมวงเงินพนันชนไก่ทั้งสิ้น **666,792,000 บาทต่อปี**

การพนันชนไก่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจครอบครัวและเศรษฐกิจชุมชน โดยเฉพาะรายรับ-รายจ่ายของครอบครัวคนในท้องถิ่นที่เป็นผู้เล่นพนันและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการชนไก่ ทั้งในด้านการใช้เวลาและเงินทุน นักพนันชนไก่ที่มีอาชีพเล่นพนันส่วนใหญ่ที่เป็นผู้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ มีไหวพริบปฏิภาณในการพนันอาจจะไม่มีผลกระทบมากนัก แต่นักพนันสมัครเล่นที่เห็นคนอื่นเล่นพนันแล้วมีรายได้ดี บวกกับความสนใจส่วนตัว ทำให้ตัดสินใจเข้ามาในวงการพนันชนไก่และมีแนวโน้มจำนวนเพิ่มมากขึ้น เป็นคนกลุ่มใหม่ที่ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทั้งในแง่การเล่นพนัน การสืบค้นข้อมูลประกอบและทิศทางการพนันชนไก่ในอนาคต เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่มีขีดความสามารถแตกต่างไปจากนักพนันชนไก่รุ่นเก่า ทั้งด้านฐานะทางการเงิน ข้อมูล ทักษะด้านการสื่อสาร ความกล้าในการเสี่ยง ฯลฯ และมีส่วนสำคัญกับการคงมีอยู่และการเพิ่มจำนวนบ่อนชนไก่ ผลที่เกิดขึ้นได้ก่อให้เกิดกระแสความต้องการเล่นการพนันของคนในพื้นที่ขยายตัวมากขึ้นทั้งด้านจำนวน เพศและวัย เพื่อสนองความต้องการได้เงินมาแบบง่ายและรวดเร็วที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อการพนันชนไก่

ผลการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ พบว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการชนไก่ มีมุมมองเกี่ยวกับการชนไก่ในแง่ดีเป็นส่วนใหญ่ เห็นผลกระทบในทางที่ดีต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชน ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะต่อการพนันชนไก่ในด้านบวกเพื่อให้เกิดการพัฒนาการชนไก่ให้เกิดการขยายผลกว้างขวางมากยิ่งขึ้น เช่น

1) การเปิดบ่อนชนไก่เสรี จะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนได้ดี เช่น การอนุญาตให้เปิดบ่อนชนไก่แบบบ่อนป่าเพื่อให้เกิดการซัอมปล้ำไก่ได้อย่างเสรีและถูกต้องตามกฎหมายในระดับตำบล กระจายอำนาจการดูแลควบคุมบ่อนชนไก่เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระจายค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนด ไม่มีการจ่ายส่วยใด ๆ จะทำให้เกิดการสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้กับคนในพื้นที่อย่างมาก และจะเป็นการส่งเสริมการเลี้ยงไก่ชน เลี้ยงไก่พื้นบ้านให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

2) ต้องการให้การชนไก่เป็นแบบ “บ็อกซิ่ง” (boxing) เป็นการจัดประเภทการต่อสู้ของสัตว์ให้เป็นกีฬาประเภทหนึ่ง จะทำให้มีการออกกฎหรือกติกาที่จะกำหนดไม่มีการใช้ “ยาตีป” จะทำให้เห็นความสามารถที่แท้จริงของไก่ชนตัวนั้น ๆ หรือการกำหนดให้สัตว์หยุดต่อสู้เมื่อพบว่ามีอาการบาดเจ็บมากเพื่อลดการทรมานสัตว์ การกำหนดให้การชนไก่เป็นกีฬานิตหนึ่ง จะทำให้สามารถกำหนดกติกาในการชนได้ง่ายขึ้น เช่น การกำหนดขนาดบาดแผลเล็กใหญ่ หรือไก่ถูกคู่ต่อสู้ตีตบอด ให้หยุดการชนหรือปรับเป็นฝ่ายแพ้ จะช่วยลดการทารุณสัตว์ลงได้ ปัจจุบันกติกาเหล่านี้กำหนดโดยเจ้าของบ่อนชนไก่ ซึ่งแต่ละแห่งมีกติกาบางข้อมีรายละเอียดแตกต่างกัน

3) การขึ้นทะเบียนขุมเลี้ยงไก่ชน ซึ่งที่ผ่านมายังไม่มี การดำเนินการเนื่องจากภาครัฐเข้าใจว่าการเลี้ยงไก่ชนแบบขุมไก่ชนเป็นการเลี้ยงไก่ชนพื้นเมืองทั่วไป ถ้ามีการขึ้นทะเบียนขุมไก่ชนจะทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพไก่ชนมากขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้ปศุสัตว์ได้เข้ามาช่วยเหลือให้คำปรึกษาการจัดสุขภาพของขุมไก่ชน ซึ่งจะช่วยให้การเพาะเลี้ยงไก่ชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอเพื่อการพัฒนา มีดังนี้

1) เสนอให้บ่อนชนไก่แบบถูกกฎหมายเปิดได้โดยเสรี สามารถกำหนดวันเปิดบ่อนชนไก่ได้โดยอิสระเพื่อให้เกิดการกำหนดวันเปิดบ่อนชนไก่ไม่ให้ตรงกัน จะส่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการชนไก่ต่าง ๆ มีโอกาสพัฒนากิจการและยกระดับขนาดเศรษฐกิจในชุมชนให้เติบโตมากขึ้น

2) ขอให้รัฐโดยกระทรวงมหาดไทยและผู้ว่าราชการจังหวัด ลดกระบวนการและขั้นตอนรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการขออนุญาตจัดตั้งหรือให้มีบ่อนชนไก่ในทุกประเภทลง เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการเลี้ยงไก่ชน และเป็นการลดการจ่าย “ส่วย” แก่เจ้าหน้าที่รัฐซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการสนับสนุนการทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการอีกทางหนึ่งด้วย

3) ขอให้รัฐจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจหรือคณะทำงานให้ทำหน้าที่กำกับดูแลโดยมีตัวแทนจากหลายภาคส่วน รวมถึงมีบทบาทหน้าที่ในการอนุญาต ควบคุมคุณภาพ และกำกับดูแลเกี่ยวกับธุรกิจการพนันพื้นบ้านทุกประเภท เพื่อเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และควบคุมตรวจสอบได้ รวมถึงการอนุญาตให้จัดตั้งหรือให้มีพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเปิดบ่อนการพนันพื้นบ้านและการติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ

4) ขอให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงไก่ชนแบบหลังบ้าน การเปิดซุ้มไก่ชนหลังบ้านให้เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นการหนุนเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างอาชีพเสริมรายได้และเป็นการสร้างอาหารโปรตีนในท้องถิ่นและครัวเรือนให้มั่นคง

บรรณานุกรม

ทองใบ สิงสีทา. (2555). รายงานวิจัย การพั่นชนไก่ พื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี. ในชุดโครงการศึกษา สถานการณ์ พฤติกรรมและผลกระทบการพั่นในประเทศไทย. ศูนย์เศรษฐศาสตร์การเมือง คณะ เศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิเศษ สุจินพริ้ม. รายงานการวิจัย การศึกษาเครือข่ายพั่นไก่ชนในสถานการณ์การระบาดของโรค ไวรัสโควิด-19. ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักการสอบสวนและนิติการ. (2565). ส่วนการอนุญาตการพั่นและค้าของเก่า กลุ่มงานการพั่น กระทรวงมหาดไทย.

สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี. (2566-2570). แผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี ระยะ 5 ปี.

การสัมภาษณ์เชิงลึก

นายโชคชัย วงศ์ไชยา อายุ 54 ปี เจ้าของบ่อนชนไก่ ช. แม่เลี้ยง อำเภอสามชุก และเป็นเจ้าของขุมไก่ชน 2 แห่ง ในอำเภอสามชุก (สัมภาษณ์ วันที่ 30 มิถุนายน 2567)

นายทศพล ปานทอง อายุ 35 ปี เจ้าของขุมไก่ชนแบบเลี้ยงหลังบ้าน ตำบลเขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช และเป็นนักพั่นไก่ชนสมัครเล่น เลี้ยงไก่ชนและเล่นพั่นไก่ชนเวลาว่างเว้นจากงานประจำของ ครอบครัว (สัมภาษณ์ วันที่ 29 กรกฎาคม 2567)

นายมานะ พุ่มจันทร์ อายุ 61 ปี เจ้าของขุมไก่เอ็มเอ็น ตั้งอยู่ที่ตำบลวังน้ำซับ อำเภอศรีประจันต์ และเป็นนัก พั่นชนไก่ระดับเซียน เลี้ยงไก่ชน เพาะและพัฒนาสายพันธุ์ไก่ชนมานานกว่า 20 ปี ตระเวนเล่น พั่นชนไก่ในบ่อนชนไก่ทุกประเภทในพื้นที่ ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด (สัมภาษณ์ วันที่ 25 พฤษภาคม 2567)

นายสุทัศน์ ทองนวล อายุ 42 ปี เจ้าของขุมไก่ “เพชรกาบบัว” อำเภอเดิมบางนางบวช และทำธุรกิจขุมไก่ ร่วมกับเพื่อนชื่อ ขุม “เพชรดำรงชัย” ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก และเป็นนักพั่นชนไก่ เล่นพั่นชนไก่มาแล้ว 5 - 6 ปี (สัมภาษณ์ วันที่ 28 กรกฎาคม 2567)

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี (สัมภาษณ์ วันที่ 27 ธันวาคม 2567)

การสนทนากลุ่มย่อย (focus group)

วันที่ 19 กันยายน 2567 ณ ห้องอาหารร้านเนี้ยกึ่งเป็น ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

นักพหุวัฒนธรรมเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย จำนวน 7 คน ได้แก่

- 1) นายธวัชชัย คำเส็ง ตำบลแจรงาม อำเภอหนองหญ้าไซ
- 2) นายประสิทธิ์ กัดเพชร ตำบลดอนปรู อำเภอสรีประจันต์
- 3) นายณรงค์ ภูผาลาด ตำบลดอนปรู อำเภอสรีประจันต์
- 4) นายมานะ พุ่มจันทร์ ตำบลย่านยาว อำเภอสามชุก
- 5) นายศักดิ์ สุธังโรจน์ ตำบลทุ่งคลี อำเภอเดิมบางนางบวช
- 6) นายสิทธิโชค มีศิลป์ ตำบลทุ่งคลี อำเภอเดิมบางนางบวช
- 7) นายสุทัศน์ ทองนวล ตำบลเขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช